

GRĮŽIMAS Į IZOLIACIJĄ?

BEVILTISKA PIETRYČIŲ AZIJOS PADĖTIS SUKĖLĖ AMERIKOJE NUSIVYLIMĄ IKI ŠIOL VEDAMA 'GLOBALINE' POLITIKA IR KELIA TARP PIRMO IR ANTRO PASAULINIO KARO BUVUSIOS 'IZOLIACINĖS' POLITIKOS ILGĖSĮ. — LIPPMANNAS PRIEŠ ALSOPĄ — AR GALIMA ATIDUOTI LIKUSĮ PASAULĮ BOLŠEVIZMUI?

Vytautas Meškauskas

"Jei kas sakytų, kad tai izoliacionizmas, aš pasakytų: taip! Taip, tai yra izoliacionizmas, jei studijavimas mūsų gyvybiniai svarbių interesų ir supratimas mūsų galios ribos yra izoliacionizmas" -- gruodžio 29 d. samprotavo Amerikos kolumnistų dekanas, senasis Walter Lippmann, O prie interesų ir

galios santykių studijos jį privedė žinios apie nepasisekimus Pietų Vietname, priešamerikietiškos nuotaikos Afrikoje bei Azijoje ir eventualios priešamerikietiškos daugumos susidarymas Jungtinėse Tautose.

Reikia atsiminti, kad izoliacijos nuotaikos Amerikoje po pirmojo pasaulinio karo sulaukė JAV dalyvavimą Tautų Sąjungoje. Kai kas prileidžia, kad toks susilaikymas privedė prie pirmosios globalinės tarptautinės organizacijos bankroto ir netiesioginiai prie antrojo pasaulinio karo. Šiandien turint galvoje dabartinę tokios pat rūšies tarptautinę organizaciją -- Jungtines Tautas -- tokia prielaida tenka gerokai suabejoti.

Jei šiandien kažkoks Indonezijos diktatorius Sukarno gali grasinti pasitraukimu iš Jungtinių Tautų, jei jos Saugumo Tarybos nenuolatiniu nariu (be veto teisės) pasiliks antikomunistinė Malaysijos valstybė, kurią tas Sukarno yra viešai prisiekęs sunaikinti, -- tai tik rodo, koks tos organizacijos autoritetas! O be autoriteto ji jokios kitos apčiuopiamos galios ir neturi.

Kodėl dabartinės Jungtinės Tautos negalėjo išvengti buvusios Tautų Sąjungos likimo? Lippmannas teisingai nurodo, kad sunaikindus belgų, prancūzų, britų (iš dalies), japonų bei olandų kolonialines imperijas, Afrika ir Azija neteko savo stabilumo, Amerikiečiai idealistiniais sumetimais paskubėję pagalbon prieškomunistinėms valstybėms, ir taip darydami jie nebejo savų interesų. Išvadoje, amerikiečiai įsimašė į tokių šalių vidaus kovas, kurių likimas neturi gyvybinės svarbos JAV ir kūr

visų savo politinių sugebėjimų, kad prilaikyti Kongresą nuo per didelio švaistymosi mokesčių mokėtojų pinigais.

● TVIRTINAMA, KAD JAV ambasadorius Vietname gen. M. Taylor reikalavęs griežtesnės akcijos prieš komunistinius įsibrovėlius, tačiau buvęs prilaikytas Valst. Departamento ir paties prezidento.

● JAV NEGRŲ POLITINIAI VADOVAI reikalauja aiškesnės vyriausybės politikos naujųjų Afrikos valstybių atžvilgiu ir kartu naujo "Marshallo plano", kad išgelbėti tas valstybes nuo visiškos ūkinės suirutės.

vienaip ar kitaip nukreipti amerikiečiai faktinai ir neturi galios. Todėl Lippmannas siūlo iš tos košės išbristi nustatant aiškiai JAV interesų ribą Amerikos ir Europos kontinentuose. "Atėjo laikas -- aiškina jis -- pasakyti sau, kad mes daug kuo rizikuojame ir kad turime vadovautis ne ideologijos karštumu, bet šaltu apgalvojimu ir mūsų svarbių tautinių interesų apskaičiavimu."

Perskaičius tokius išvedžiojimus ir atsiminus dar nesenus visų liberalinių kolumnistų priekaištus Goldwateriui, kad jis išrinkimo atveju įstums JAV į karą, ar geriausiu atveju į izoliaciją -- tenka tik ironiškai nusišypsoti.

Sutinkant su Lippmannu, kad Amerikai nėra gyvybiniai svarbu, kas dabar darosi kur nors Afrikoje ar Azijoje, tenka prisiminti, kad JAV yra atsakingos už jėgos balanso Europoje išardymą ir kolonialinių imperijų per skubų sunaikinimą. Suardžius jėgos balansą Europoje ir paskubinus kolonialinių imperijų likvidavimą, komunistai buvo paskatinti užimti susidariusią tuštumą. Jei komunistas užims visą Aziją, Afriką ir turint galvoje, kad jis jau turi visą Rytų bei Vidurio Europą, ligai gali susidaryti tokia situacija, kad JAV, šiandien dar galingiausia pasaulio valstybė, atsidurs labai nepavydėtinoje pozicijoje. Žinoma, galima sakyti, kad komunistas šiandien nėra vienišas sąjūdis, kad jis yra susilėjęs į daugelį atšakų, bet tai viskas toks pat raminantis reiškinys, kaip ir faktas, kad Dievas klausė kol kas nedavė ragų.

Nelaimai, JAV šiandien, ne-nubausos už praeities nuodėmes, negali susitraukti į savo pačių kiautą! Kur, pagaliau, tas apsaugos kiautas baigiasi, jei sovietai kontroliuoja Kubą, vos 90 mylių nuo Floridos? Kaip galima tikėtis Pietryčių Azijos neutralizacijos, jei amerikiečiai bus išmėti iš Vietnamo? Kas norės derėtis su tokios valios ir jėgos reprezentantais?

Visai priešingos nuomonės yra kolumnistas Josef Alsop, kuris iš Saigono rašo: "Stačiai juokingai kvaila bandyti Vietname sudaryti kažkokią vyriausybę, kuri gautų Amerikos laikraščių vedamųjų rašytojų pritarimą, rašytojų, kurie nieko nežino apie Aziją ir nori užmiršti, kad alternatyva yra baisi Azijos komunizmo trionija."

Jei nebus tuojau griebtasi griežtų priemonių pakeisti karo eigą, JAV yra prakeiktos didžiausiam pralaimėjimui savo istorijoje. Pearl Harbor, palyginus, buvo tik smulkus epizodas, pralaimėjimas čia bus sukrečiantis ir galutinas. To pralaimėjimo būdas ir pasėkos bus visai nauja karta patirtis Jungtinėm Amerikos Valstybėms."

Su tuo reikia, deja, sutikti.

Paskutiniai savaitgaliai visose lietuvių kolonijose buvo skirti mūsų mažiesiems, Lituanistinių mokyklų suruoštos šventės jaunieji "aktoriai" turėjo progos parodyti savo sugebėjimus vaidyboje, deklamacijose ir šokiuose. Nuotraukoje keli jaunieji aktoriai Maironio šeštadieninės mokyklos Brooklyne, N. Y., išpildant kalėdinės eglutės programą...

Vyt. Maželio nuotrauka

BRAZILIJA ŽENGIA Į TVIRTESNĮ KELIĄ

JURGIS ŠATORIUS,
Dirvos spec. koresp.
Brazilijoje

sia, jeigu čia bent trumpai atpasakosiu, ką yra pasakęs šio krašto prezidentas Castelo Branco, baigiant 1964 metus:

"1964 m. kovo 31 d. įvykių nebūtų galima pavadinti revoliucija pilna to žodžio prasme. Ar tiesinis toks įvykių apibūdinimas būtų demokratiškų jėgų susibūrimas, kariuomenės talkinėjant, atsikratęs nuo neišmanėlių ir kiršintojų".

Šiuo metu, įsigijus patyrimo ir turint plačių masių paramą, bus ir toliau stiprinama politinė ir socialinė sistema, kuri atidarys duris ir plačiąs horizontus visiems darbo norintiems brazilams. Nėra abejonės, kad krašte esama žmonių, kuriems nepatinka krašto pažanga, žengianti pėty pėtin su vykdonomis reformomis. Žinia, šie atsilikėliai, arba kaip juos įprasta vadinti "reakcionieriai", visiškai nesupranta gyvenamojo momento istoriško pulso. Todėl jau yra atėjęs laikas sumoderinti tautinę struktūrą, kuri daugeliu atveju ne tik kad yra pasenusi, bet netinka šio milžiniško krašto tolimiesiems sekinėjimui išvystymui.

Vykdamas užsibrėžtas reformas, vyriausybė dažnai tenka griebtis plačioms masėms nesuprantamų, taigi ir nepopuliarių ekonominių priemonių. Žinia, žmonės yra lengviau laimėti skelbiant apgaulingas idėjas ir klaidinančius obalsius, tokius, kurie vedė kraštą į prapultį. Gi dabar yra panaudojami kartūs vaistai, kuriuos taip nemėgsta ligoniai. Tačiau dabartinė vyriausybė tęs, kad ir nepopuliarią "karčių vaisių" politiką, nes nesama kito kelio, kad išvesti Braziliją į sveiką finansiškai-ekonomišką vėžkelį.

Paliesdamas skaudžiausią ir chroniškiausią Brazilijos ekonomikos gyvenimo ligą--inflaciją, prezidentas pasakė, kad krašte įsišaknijusi korupcija buvusi neatskiriama inflacijos talkininkė. Korupcija ir inflacija atėmusi užsienio pasitikėjimą ir kreditus Brazilijai. Gi paskutiniai ji yra būtinai reikalingi ne tik Brazilijai, bet ir kiekvienam kitam kraštui, besistengiančiam atsikratyti feodalizmo ir atsilikimo. "Šiuo metu mes nesame palikti vieni, nesame užmiršti. Praėjo dekadencijos laikotarpis. Visi kurie pergyveno inflacijos pasekmes, puikiai supranta ką reiškia stebėti dieną dienon tirpstančius, lyg rėkas jų sutauptus skatikus... Neužmirština, kad beveik per dvidešimt pastarųjų metų visas kraštas grimdo inflacijos jūroje, lyg koks paklydęs keleivis lėtai skęstas judančio smėlio lavinoje... Gi buvo vykdomos savotiškos

lenktnės tarp kainų kėlimo ir algų didinimo!"

Kalbėdamas apie inflaciją, prezidentas teigė, kad inflacijos eksperimentams Brazilijoje yra užtenkęs durs, Ateina dienos, kada galima bus planuoti ir numatyti ateitį, negalvojant apie inflacinės pasekmes. Neteks pirkti šiandien, kad ir nereikalingas prekes, kurių gal niekad neprireiks, vien tik todėl, kad šios prekės rytoj galinės jau būti brangesnės. Toks niekam nereikalingas pinigų išleidimas jau buvo įsigijęs pilietines teises, nes šitokia patirtimi buvo gyvenama ištisus dvidešimt metų. Dabar kainoms ir algoms nusistovėjus, šiems niekam nereikalingiems įsipirkimams ateina galas.

Prezidentas pabrėžė, jog jo dabar vadovaujamoji vyriausybė yra tikrai demokratiška, nurodydamas, kad ne vieną kartą dabartinis federalinis parlamentas kai kuriuos vyriausybės siūlomus įstatymus yra prirėmęs vos maža balsų dauguma. Reformoms dabar nereikia jokios agitacijos, kaip tai yra buvę netolimoje praeityje. "Vykdydami reformas, mes niekada neužmiršime jų esminio pagrindo -- sociališko teisingumo. Brazilija privalo susikurti bendruomenę laisvą nuo privilegijų, kur asmeniškai iniciatyva ir darbu kiekvienas pilietis galėtų siekti sau pageidaujamo gerbuvio."

Prezidentas priminė, kad federalinis parlamentas priėmė eilę naujų konstruktyvių įstatymų, kaip žemės reformos (žemės išdalinimas jos norintiems ūkininkams).

Taip pat priminė, kad naujasis parlamentas priimtas bankų reformos įstatymas išgulėjo parlamentary staliuose penkiolika metų, kol pagaliau, prie naujos vyriausybės, išvydo dienos šviesą. Tas viskas buvo atsiektas be garsių šūkavimų.

VILNIAUS ARCHITEKTAI LAIMĖJO SOVIETŲ KONKURSE

(E) Vilniaus miesto centrui suprojektuoti buvo paskelbtas uždaras konkursas. Jame dalyvavo Leningrado, Minsko, Rygos ir Vilniaus architektai. Prieš Kalėdas Lietuvoje paaiškėjo ("Tiesa", gruodžio 23, nr. 299), kad Sovietų Sąjungos Statybos komitetas oficialiai paskelbė konkurso rezultatus. Pagal juos pirmąją - antrąją premijas pasidalijo du kolektyvai: tai Leningrado architektų kolektyvas ir lietuvių miestų statybos projektavimo instituto architektų grupė (V. Brėdikis, E. Čakanauskas ir A. Nasvytis).

- Prašau užėti! Jei nepatiks, galėsite išeiti...

Kas nauja
Pasaulyje

● PREZIDENTO L. B. JOHNSONO programinė kalba Kongrese, kaip ir buvo laukta, bazavosi milžiniškų pastangų ir lėšų šūviais į švietimo institucijų paramą, socialinę apsaugą, integracijos, imigracijos ir pan. klausimų iškėlimą. Visa eilė kontraversinių klausimų, kaip Tafto-Hartley akto pakeitimas, imigracijos įstatymas ir kt., beabejojio, susilauks nemažos opozicijos.

Užsienio politikoje prezidentas pirmoje eilėje pabrėžė JAV įsipareigojimus Azijoje. Sov. Sąjungos vadovams jis pasiūlė lankytis Amerikoje ir iš "pirmųjų šaltinių" susipažinti su jos demokratine santvarka. Iš savo pusės jis pasižadėjo lankytis Europą ir Pietų Ameriką.

Prezidentas numato artimiausioje ateityje pasiųsti Kongresui dar 5 specialius pranešimus.

● SMŪGIS KONGO PREM-JERUI TSCHOMBEI buvo suduotas JTO Saugumo Tarybos rezoliucija, kuria reikalaujama sustabdyti kovas su komunistų remiamais sukilėliais, atitraukti baltuosius samdomuosius karius, vadovaujančius Tschombės kariuomenei. Kartu buvo pabrėžtas reikalavimas atsisveikinti Afrikos valstybių sąjungos taktikos pastangas, kuriose atsispindi ryškios simpatijos komunistiniams sukilėliams.

Saugumo Tarybos rezoliucija buvo priimta 10 balsų, Prancūzijai susilaikius.

● "POLITRUKAI" JAV KARIUOMENĖS BAZĖSE sujaudino Ohio senatorių St. Young. Jam vizituojant kariuomenės bazes užsienyje pasirodė, kad Valst. Departamentas turi paskyręs prie tų bazių eilę politinių patarėjų, kurių pavadinimas ir egzistencija iššaukė senatoriaus pasipiktinimą. Tai esąs nesektingas Sov. Sąj. pavyzdys. Bazių kariniai vadovai tuo tarpu nesisikundžia tų patarėjų veikla, ypačingai svetimos šalies teritorijoje, kur tenka susidurti su visa eile politinių klausimų.

● KARAS VIETNAME, pavojai ir suirutė kai kuriose Afrikos ir Azijos valstybėse verčia daugelį politikų Washingtone sugestijonuoti, kad JAV atsitrauktų iš visų didžiųjų bėdų užsienyje ir koncentruotųsi į savus "tautinius interesus". Visa nelaimė ta, kad iki šiol niekas nėra tinkamai suformulavęs, ką tie "tautiniai interesai" turėtų reikšti.

● NAUJAI PERRINKTAS JAV KONGRESAS savo sąstatu laikomas pačiu liberališkiausiu po 1937 metų. Savo planuose jis numato išlaikyti socialines programas, milžiniškas sumas skiriamas labdarai, suniokiotų miestų atstatymui ir t. t. Spėjama, kad prezidentas turėsias imtis

ATOSTOGOS KOMUNISTINĖJE JUGOSLAVIJOJE

Kur tų lietuvių nesama? Po Vilniaus miestuką, pačiuose Austrijos pietuose bevaikščiojant, prieš darant šuolį į kaimyninę Jugoslaviją - Slovėniją, gatvėje teko nugirsti moters ir vyro pasikalbėjimą: klausyk, ar matėi jau jumašinę? Gal ji neatvažiavo? Sutinki lietuvius kartais ten, kur jumašiniai tikies.

Tačiau Jugoslavijoje? Ne -- ten jie pasirodo retai ir šių eilučių autoriui prisimena tik vienas G. Valančiaus pavyzdys, kai jis bene prieš porą metų keliavo per kelis Balkanų kraštus. Aišku, nuklysta dar vienas kitas gal ir iš JAV atkeliavęs lietuvis turistai.

Ljubljanoje, kaip ir reikėjo tikėtis, nei gatvėje, nei kur kitur lietuviškai kalbantys užgirsti neteko. Buvo savijauta -- esi atsi-

VYT. ALSEIKA

Dirvos korespondentas
V. Vokietijoje

dūręs visai kitokiam pasaulyje, domėjaisi slovėnų kalbos keistenybėmis, žinoma, per tas tris viešėjimo paras ir geriausias norus turėdamas negalėjai ja susikalbėti. Tačiau su vokiečių ir anglų kalba turistui atdaros visos durys. Skirtumas tik tas, kad jaunimas daugiausia naudoja angliškąją, o senesnioji karta, dalis ir vidurinė, mielai susikalba vokiškai. O kaip su rusų kalba? Taip, jos mokomasi mokyklose, tačiau pirmenybė teikiama anglų kalbai.

Būdamas geležinkeliečių globoje, Dirvos bendradarbis pirmiausia kreipėsi į turistus aptarnaujančių geležinkelio kelionės biurą. Šiame ir kituose biuruose ar pinigų keitimo vietose greitai patyrei skirtumą -- jei palygini su tokiais biurais Austrijoje, kad ir Villach mieste -- jugoslavų naujai, kai austrės, vidutinio amžiaus išpuikusios damos, turistą informuoja nenoriai ir, rodos, nori jį greičiau nusikratyti, tai jugoslavės -- jaunos merginos nepaprastai mandagios ir linkusios patenkinti visus keleivio -- informacinio pobūdžio -- norus. Tokiam biure teko patirti apie teatrų, muziejų ir apie dviejų dienraščių adresus, kurių vienas -- Delo yra partijos oficiozas, atseit slovėniškoji Pravda. Ljubljanoje viešėdamas galvojau: argi pakenks, jei įlysi pačiam lietuviui? Nasrus? Pagaliau, ir iš partijos žmonių juk bus galima patirti šį bei tą apie mažiau opius gyvenimo klausimus, pvz., apie kultūros apraiškas. Gal tai klaidinga nuomonė, tačiau šių eilučių autorius kreipė dėmesį ir į savisaugos jausmą...

Patį redakcija miesto centre, įsikūrusi kelių aukštų namuose, šalia partinio Slovėnijos organo Delo ten pat veikia ir savaitraščio Tovariš ir žurnalo TT redakcijos. Su kultūros skyriaus pareigūnu įvyksta visos valandos pasikalbėjimas. Pareigūnas mielai traukia Kent dūmus ir informuoja apie teatrų, muziejų, filmus, meno parodas, spaudą.

Kitą dieną vėl užėinu, tačiau pareigūno jau nebėra ir JAV spaudos atstovas nukreipiamas į Delo kultūros skyriaus redaktorę Stanką Godnič. Tai simpatinga, energinga, maždaug 35 m. moteris. Ji vėl susižavėjusi amerik-

Jugoslavų filmų režisierius Fr. Stiglic.

nio tabako aromatu (nors tos cigarečių gaminamos V. Vokietijoje) ir išsamiai informuoja apie įvairias kultūros apraiškas. Pasitūlo aplankyti meno galerijų vadovus -- moteris, užsukti į išlaisvinimo Muziejų, pagaliau įtaigoja pasikalbėti Slovėnijos Aukščiausiojo Sovieto (Svišnege svete) informacijos skyriuje. Kitą dieną "Dirvos" bendradarbių jį pasiekia telefonu ir praneša, kad "JAV svečio garbei" filmų studijos patalpose bus specialiai parodytas dar į ekranus neišleistas filmas iš partizanų veiklos ir kad atsilankysias ir kituose europiniuose kraštuose vertinamas, žymiausias slovėnų filmų režisierius Stiglic. Ir čia pagalvojti: na, ar jugosavai neturėtų būti JAV dėkingi už šių dar tebeteikiamą gražią paramą milijonais dolerių?

Besikalbant su Stanka Godnič nustembi, kad redakcijoje nema-

Moksleiviai su vėliavėlėmis laukia pravažiuojant Tito ir Novotny.

tyti nė vieno vyriškos lyties pareigūno. Kur jie? Visi užimti tarnybinių -- atsako. Pasirodo, kaip tik tą dieną į Ljubljaną prezidento Tito lydimas atvyko tuo metu Jugoslavijoje viešėjęs Čekoslovakijos partinis vadovas bei prezidentas Novotny. Tenka dalyvauti susitikime, stebėti pasitikimą -- tai vis žurnalistų pareigos.

Reta proga stebėti dviejų komunistinių vadų pasirodymą Slovėnijos sostinės gatvėse. Abu dienraščiai jau iš anksto paskelbė tikslų maršrutą, su gatvėmis ir net su minučių tikslumu. Tai vėl bruožas, Jugoslaviją skiriant nuo komunistinių satelitų ar nuo pačios Maskvos -- ten tokie visuomenės painformavimai vargiai įmanomi.

Dar ryte pakelia iš lovos nuo pilies kalno atskardėjęs 21 patrankų šūvis. Geležinkelio iš Belgrado atvyko svečias Novotny su pačiu krašto šeiminingu - diktatoriumi Tito. Jie aplanko įvairias įstaigas, kai kurias įmones, parlamentą - Skupščiną ir dviem atvejais, keliolikos partijos ir valdžios pareigūnų lydimi važiuoja sostinės gatvėmis.

Koks įspūdis? Taip, stotis buvo pasipuošusi jugoslavų bei čekų vėliavomis, ties kai kuriais miesto pastatais taip pat stebėjai vėliavas. O šiaip pravažiuojant vadamams ir "naujosios klasės" atstovams juos sveikino su popierinėmis vėliavėlėmis moksleiviai ir... gatvės praeiviai. Vadai šypsojosi Cadillac, bet minia nerodė jokio entuziazmo ar bent didesnio dėmesio. Gal juos daugiau domino ištaigingi USA ar V. Vokietijos gamybos automobiliai.

Vadams pravažiavus dar tą patį vakarą gatvės buvo valomos nuo numestų jugoslavų tautinių vėliavėlių. Kur tik pažvelgdavai -- jos buvo suplėšytos... Ką tai reiškia? Ar ir palyginti visai šaltas dėmesys komunistiniams vadams liudyti apie slovėnų "mažą meilę" komunizmui? Simpatijas Vakarams? Žinoma, tai rūpėtų patirti kiekvienam Vakary turistui.

Asmenybės kultas Jugoslavijoje neabejotinas ir pakankamai ryškus. Jos vakarinėje respublikoje (labiausiai vakarietiškoje) Slovėnijoje, Ljubljano mieste keltas dienas viešėjus kur tik neatsidurdavai -- įstaigoje, valgykloje, knygynė ar maisto krautuvėje, visur tave "persekiavo" spalvoti ar nespaltoti prezidento Tito paveikslai. Kai kur, pav., valdžios įstaigose, vad. Aukščiausiojo Soviete -- Taryboje atsisotį prieš didžiulį vado gipsinį biustą. Kai, pav. prieš "tautinį išlaisvinimo" muziejų Tito paminklas jau dominuoja visą aikštę.

Toji nelaimingoji slovėnų kalba, ji nuolat klaidina ir vis suklika, kagi reiškia kokios trys ar keturios raidės. Dėl to ir netenka stebėtis, kad norėdamas pasikalbėti su to A. Sovieto, atseit pačios valdžios informacijos valdytoju, jūsų bendradarbis pastato beieškodamas patenk... į milicijos skyriaus įstaigą. Jis aiškina, ir angliškai ir vokiškai, kad jam reikalingas Sovietas, tačiau milicininkai nemoka nė vienos svetimos kalbos. Vis dėlto jie su svetimąliu mandagūs ir pagaliau susivokia, ko jam reikia.

Uniformuotus pareigūnus ties gipsiniu Tito nurodo, kur informacijos vadovo kabinetas. Šis iš karto paskelbia kalbės tik 10 min., paprašo JAV paso ar žurnalistinio pažymėjimo (o šis buvo pamirštas...), išklauso svečio -- "amerikiečio" pastabų apie jį stebinančius dangorėžius miestą ir tuojau griebia telefono trinkelę. Sako: tamstą nukreipsiu į miesto urbanistikos skyrių, ten vienas inžinierius puikiai kalba angliškai ir tamstą informuos apie sostinės pastatus bei plėtrą ateityje. Vėl šuolis į kitą miesto kvartalą, vėl žvilgsnis į pravažiuo-

Pasirodo, bent šiame mieste tarnautojai darbą įstaigose baigia 2 val. po pietų. Tai primena Lietuvos laikus ir tai patraukia. Man aiškina, kad tai daroma dirbančiųjų patogumui. Tačiau pasirodo, kad tas 7 valandų darbo laikas (nuo 7 val. iki 2 val. po pietų) vieną dieną pakeliamas -- ketvirtadieniais tenka dirbti daugiau ir tuo būdu reikia per savaitę išdirbti bent 40 val. Kai kur dirbama ir šeštadieniais.

O pačiame mieste visur pastebėti -- ties maisto krautuvėmis, kprpyklomis ar knygynais -- užrašus "non stop". Tai reiškia, kad krautuvės atdaros nuo 7 ar 8 val. ryto net iki 9 val. vakaro. Norima, kad šeiminingės galėtų apsipirkti vakarais, nes dienos metu jos dirba. Patogiau net negu Amerikoje? Tačiau pasirodė, kad "non stop" tvarka verčia dirbti net kelis šeimos narius. Šaunus tas "non stop" miestas, pavyzdys kitiems, bet... tai ir sunkios gyventojų padėties liudijimas.

Beskubant Ljubljano gatvėmis, pakeliui padarius vieną kitą foto nuotrauką, negali nepastebėti dar vieno būdingo bruožo -- moterų grožio. Greičiausiai čia "kalta" tas gyventojų mišinys, gal dar kas, tačiau visai objektyviai teks pripažinti: Jugoslavijos moterys bene bus pačios gražiausios visame kontinente.

Tai liudija ne tik praeivių veidai, ne tik dirbančiųjų moterų išvaizda, bet kad ir slovėnų filmų aktorės. Jau minėtoji Delo dienraščio skyriaus redaktorė Stanka Godnič savo "Fiatu" (jis populiariausias visame krašte) nugalėna į "Triglav Film" studiją. Ji per metus pagamina 6-8 ilgo metražo filmus ir kai kurie jų buvo apdovanoti premijomis tarptautiniuose festivaluose, pvz., Cannes, Venecijoje ar pačioje Jugoslavijoje -- Pulloje. Patys žymiausi režisieriai, tai France Stiglic, pastatęs Vakaruose gerai įvertintus "The Valley of Peace" ir "The Ninth Circle" ir František Čap ("The Moments of Decision").

Specialiame studijos projektavimo kambary "Amerikos svečių" parodytas pats naujausias filmas "Neverk Petrai". Jis -- vidutinio stiprumo, iš partizanų gyvenimo, kovų su vokiečiais - okupantais. Tai nuolat ir nuolat pasikartojanti rytų bloko kraštų bei jugoslavų filmų tema. Atsiranda ir filmo režisierius Fr. Stiglic, tenka su juo maloniai pasikalbėti, suteikti vieną kitą komplimentą, dar jį ir nufotografuoti.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriky baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą, ir ketvirtą, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Jugoslavų komunistų dienraščio Delo kultūros skyr. redaktorė Stanka Godnič.

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Įvairūs žmonės renkasi ugnimi darytą skonį

Kas taip išpopuliarino Stroh's? Tai jo skonis... skirtingas skonis, kuriuo nuraminame troškulį. Nesvarbu, ar esate įtakingas studentų bendrabutyje, vadovaujate baliui, ar šiaip vienas iš smaguriautojų, jūs liekate patenkintas ugnimi darytu skoniu. Tat ragaukite Stroh's!

Stroh's
AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

SAVAISIAIS KLAUSIMAIS KALBANT

Dirvos skaitytojai gerai žino ir supranta, kad šio laikraščio redakcijos, tiek seniau, tiek ir dabar, nesiekė pigiu būdu įsitelkti platesnėms skaitytojų masėms, Lietuviško laikraščio atsakomybė organizuoti visuomenei, laikraščio ryšys su lietuvių visuomenės tikslais, pareigoja stengtis, kad atitinkamai būtų suorganizuota toji informacinė medžiaga, kuri tarnauja tiems tikslams siekti ir įgyvendinti.

Lietuviškų laikraščių gausumas ir įvairumas (turint galvoje t. v. pagrindinius laikraščius) atitinka mūsų visuomenės ideologiniam pasiskirstymui ir skaitytojų nesunkiai apsispręsti savo pasirinkime. Kas mūsų laikraščius išskiria iš siauresnės apimties biuletenių, tai ta aplinkybė, kad mūsų visuomenėje reikiama tvirta tendencija sekti ir domėtis platesne informacija, orientuotis ir galvoti savu protu, nežūrint to, ar vieno bei kito laikraščio tendencija atitinka ar neatitinka įsigalėjusią pažiūrą į tą ar kitą visuomeninį, politinį ar kultūrinį reiškinį.

Toji aplinkybė -- visuomenės visuotinis domėjimasis -- ir verčia šio laikraščio redakciją nuolat žiūrėti į pavienių bendradarbių nuomones, kurios ne visada atstovauja Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos, kitų tautinės srovės organizacijų, o taip pat ir Dirvos redakcijos nuomone.

Ne paslaptis, kokią atsakomybę Dirvos leidime vaidina Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Jina, o taip pat ir kitos jai giminingos organizacijos, visiems suprantamu ir logišku pagrindu, pirmoje eilėje turi teisę, kartu ir prievolę, šiame laikraštyje formuluoti pribrendusius tautinės srovės nusistatymus ir rūpintis jų išryškinti visuomenėje. Iš kitos pusės, ir Dirvos redakcijos uždavins yra -- rūpintis tautinės srovės reikšmingais tikslais atspindžiu Dirvos turinyje. Tai ypatingai svarbu visuomenėje iškeliant tautinės srovės ideologinius ir tautinius reikalus.

Tai yra visiems suprantamas ir daug aiškinių nereikalingas faktas. Todėl Dirva niekad nesistengė ir ateityje nesistengs tuščiai ir beprasmiškai aiškintis, išgirdus "priekaištą", jog tai girdi, tautininkų laikraštis. Dėl to niekas ir neturėtų abejoti.

Bet -- tokiu būdamas, šis laikraštis dar yra ir -- laikraštis. Tą puikiai supranta ir šio laikraščio leidėjai, jokių būdu nesistengdami varžyti kuo plačiausią jo informacinę sritį. Ir čia reikia pabrėžti, kad toje srityje rodoma tolerancija, nevaržant iš įvairių požiūrių žvelgti į visuomeninius, politinius ir kultūrinius reiškinius, yra būdinga tautinės srovės veiklos apraiška. Ne siaurai fanatiškas, bet visuomeniškai platus požiūris į įvairias mūsų gyvenimo apraiškas yra būdinga tautinei srovei tolerancijos žyme, praveriančia duris ir šiame laikraštyje reikšties pažiūroms, ne visuomet atitinkančioms pagrindiniams tautinės srovės nusistatymams. Būtų iš tikrųjų sunku į visuomeninius klausimus žvelgti, juos nagrinėti ir jais informuoti bei išvadas daryti išneinant tik iš siauresnio ir aiškiai apriboto akiračio. Todėl Dirva, žalia to, kur aiškiai reikiama tautinės srovės pažiūra, nėra uždara ir rimtoms diskusijoms, kuriose suteikiama galimybė pasireikšti ir kontraversinėms nuomonėms. Čia jau redakcijos ir skaitytojų reikalas susikalbėti ir suprasti, kur ir kada yra reikiama oficialoji, laikraščio pagrindinei idėjai atitinkanti nuomonė, o kur yra to ar kito bendradarbio ar pavienio nuomonės reiško mintys. Tai išskirti reikia ir atitinkamos formos ir atitinkamos inteligencijos iš skaitytojų pusės. Pasitaikę apibendrinti užmetimai, kad štai, "Dirva taip rašo" rodo paviršutiniškumą ir stoką sugebėjimui perkošti tai, kas yra pagrindinių Dirvos nusistatymų ir kur tie nusistatymai reiškami pavienių autorių. Prie to dar turime priaugti, priprasti ir susigyventi.

Lietuvių visuomenės pasitikėjimas savąja spauda leis dar ilgiai jai gyvuoti ir tobulėti. Todėl, be abejo, turėsime progos dar ne kartą pasikalbėti tais klausimais, kurie veda į artimesnį, glaudesnį ryšį su skaitytojais.

(J. Č.)

PLB PRADEANT N. METUS

Pagyvėjus ryšiams su paskirytą kraštų lietuvių bendruomenių vadovybėmis, ryškiau matyti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės siekimų ir dirbamo darbo visuma. Malonu pastebėti, kad Bendruomenė, prigydamas ir giliau leisdamas į gyvenimą savo šaknis, vis plačiau ir drąsiau imasi Lietuvos laisvinimo, lituanistinio švietimo, tautinės kultūros ir kt. darbų, arba šiuos darbus ji pati atliks, arba patalindama, arba koordinuodama ir t. t. Naujųjų metų proga PLB Valdyba nuoširdžiai linki visų kraštų lietuvių bendruomenių darbuotojams ir toliau ryžtingai bei išvermingai eiti Lietuvos Chartos rodomu keliu, vedančiu į Lietuvos laisvę ir tautinės gyvybės išlaikymą, ir dėkoti visiems tiems, kurie prisiminę ją, jos pirminką J. Bačinską ir kitus narius savo veiklinimuose bei linkėjimuose.

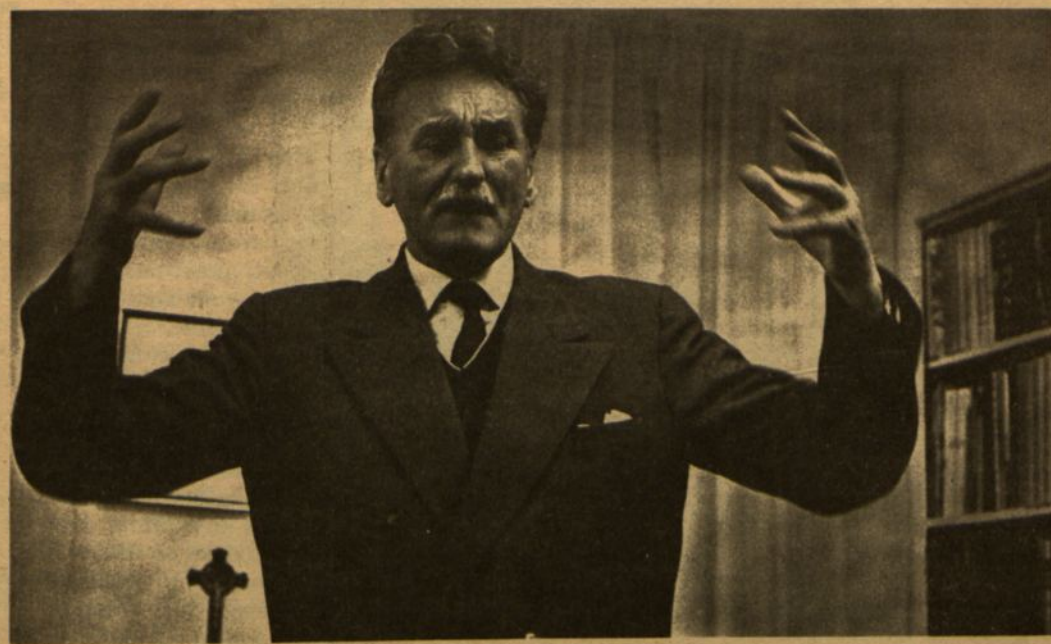
LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

PLB Valdyba, 1964 gruodžio 11 d. posėdy susipažinusi su atė-

jusiais siūlymais, sugestijomis ir viešumoje besireiškiančiomis nuotakomis, pasiremdama Tabor Farmos 1964 rugsėjo 19-20 pasitarimų išvadomis, nutarė: 1. pasaulio lietuvių jaunimo kongreso laiką ir vietą derinti su 1966 m. įvykstančia trečiąja JAV ir Kanados lietuvių Dainų švente, 2. 1966 metus skelbti pasaulio lietuvių jaunimo metais, 3. artimiausiu laiku sudaryti pasaulio lietuvių jaunimo kongreso komitetą.

LITUANISTINIO ŠVIETIMO TYRIMŲ CENTRAS

PLB Valdyba, iš savo nario A. Mikulskio pranešimo ir gautųjų raštų susipažinusi su Chicago lituanistinių mokyklų mokytojų konferencijos iškelto lituanistinio švietimo tyrimų centro sudarymo siūlymu, 1964 gruodžio 11 posėdy priėjo prie tokių išvadų: 1. toks centras esamomis sąlygomis labai reikalingas, 2. bet centras, kaip atskira lituanistinio švietimo institucija, nestiprintas, 3. centro funkcijos ilgainiui susipažinusi su atė-

Prof. J. Eretas

Vyt. Maželio nuotrauka

TRYŠ SĄLYGOS EMIGRACIJAI

Prof. JUOZAS ERETAS

Emigracija yra skaudus reiškinys, nes yra atsiskirimas nuo savųjų ir visko, kas mums brangu. Tas atsiskirimas yra ir pavojingas, nes egzilinei skeveldrai, išbloktai į svetimą pasaulį, visuomet grėsia visokiais nelaimių. Net tiek, kad Joseph de Maistre, savo tautiečius, po 1789 metų revoliucijos į Angliją pabėgusius, pasmerkė istoriškų posakui: -- "L'émigration ne vaut rien et ne peut rien". -- Bet ar visos išeivijos yra pasmerktos tokiam išžitimui bei nevaisingumui? Nemanau, negalima vienu apibendrinančiu mostu atmesti visas. Jos tikriausia gali išvengti atmetimo, jeigu jos išpildys nors tris sąlygas.

PIRMOJI SĄLYGA: TAUTIŠKUMAS

Išvija pirmiausia turi išsaugoti savo tautinį charakterį. Tai sąlyga suprantama, reikiama išdėstyti, kad tauta yra ryškus žmonių vienetą, kad ji į nieką nepanaši ir dėlto ir niekuo nepakeičiama savumų visuma ir kad, kai kaip toki, yra skirtas toks uždavinys, kurio negali atlikti jokia kita tauta. Iš to ir seka, kad ji turi apsireikšti tuo, kuo ji iš esmės yra, arba ji iš viso negali apsireikšti. Kas mano, jog esą galima be nuostolių savo prigimčiai pereiti į kitą tautinę buitį, tas skaudžiai apsirins.

lituanistinio švietimo institucijai, dėl to pasitarant su paskirytą kraštų lietuvių bendruomenių vadovybėmis.

Posėdy buvo išreikštas pasitenkinimas dėl gerai organizuotos ir pavykusios konferencijos. Ją sušaukė J. Ignatonio pirminkaujama JAV LB Š-mo Taryba.

PASAULIO LIETUVIO VAJUS

PLB Valdyba leidžia "Pasaulio Lietuvį", kuriam skiriamas uždavinys būti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jungiamuoju, orientuojamuoju ir informuojamuoju balsu. Valdyba nori, kad jis galėtų vis gerėti ir pasiekti lietuvių visuose laisvojo pasaulio kraštuose.

Šiam tikslui PLB Valdybos pirmininkas J. Bačinskis švenčių proga paskelbė "Pasaulio Lietuvos" parėmimo vąj. Išsiųstuoju raštu jis kreipėsi: "PLB Valdyba ateinančioms metams "Pasaulio Lietuvos" prenumeratą nustatė du dolerius. Ši suma, tikimės, niekam nebus per didelė. Tačiau, kad Valdyba galėtų sėkmingiau savo uždavinius vykdyti ir minėtą biuletenį paversti dvasiniu viso pasaulio lietuvių jungėju, mes drįstame iš Jūsų prašyti vienkartinės nors ir mažiausios papildomos aukos. Taip pat kviečiame būti "Pasaulio Lietuvos" ir Benruomenės remėjais. Tokiu laikysime kiekvieną, paaukojusį ne mažiau kaip dešimtį dolerių".

Dr. NASVYTIS I P. AMERIKĄ

1965 vasario 18-22 Sao Paulo mieste, Brazilijoje, įvyksta trečiasis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas. Atsiliepdama į kvietimą, PLB Valdyba 1964 gruodžio 11 posėdy savo atstovu į kongresą išrinko vicepirmininkams reikalams dr. Algirdą Nasvytį.

ka, nes tuo pakitimu tik praras savo tautos substanciją, neišgydamas kitos, tuo tik pasiliks pilka esybė -- esybė be charakterio ir be reikšmės.

Kas sakyti apie tautą, tas dar didesniame laipsnyje tinka emigracinei jos daliai. Vadinasi, jei lietuvis ir svetur nori esmingai apsireikšti, jis turi apsireikšti pagal savo tautinę prigimtį, kuri taip ryškiai skiriasi nuo visų kitų tautų.

Neklaidingas ženklas, ar žmogus dar yra "tautietis" ir kaip toks dar gyvena iš tautos charakterį sudarančių savumų, yra jo atsinešimas į savo gimtąją kalbą. Ji taip tyrai ir taip tobulai atvaizduoja tautos bruožus bei ypatumus, kad drąsiai galima sakyti, jog tauta niekuo neapsireiškia taip savitai, kaip tik savo kalboje ir per ją. Kas tolinasi nuo jos, tas tuo pačiu tolinasi ir nuo savo tautos. Manymas, jog tautiškumas ir svetima kalba galėtų gyventi kokiame nors koegzistencijoje, yra gryna fikcija, kurioje žmogus kaskart giliau paskęsta svetimybėje. Liežuvius greit išduoda, kuria linkme pasineša sielą.

ANTROJI SĄLYGA: KŪRYBIŠKUMAS

Nors tautinė ištikimybė mums būtina sąlyga išsilaikyti, ji tik tuomet bus reikšminga, jei pasakins mūsų jėgas ir taps siela ty darbų, kuriais įkūnijame savo siekius. Vadinasi, neužtenka pasyvaus išsilaikymo, reikia ir kūrybingos veiklos.

Nesvarbu, kurioje srityje mes pasireikštume, svarbu tik, jog mūsų gabumai realizuotųsi pagal mūsų individualinius polinkius, ar tai būtų moksle ar mene, ar grynai dvasinėje, ar pritaikomoje srityje, ar, pagaliau, visuomeninėje plotmėje. Svarbu žinoti, kad joks žmogus, net ir kukliausias ir paprasčiausias, nėra visai be talento. Dėlto kiekvienas tautietis mums yra savaip naudingas ir tuo pat savaip reikalingas.

Šia proga pabrėžtina, jog emigracija nėra kastracija. Priešingai, savo paakstinimais, ryškiai išsiskiriančiais nuo ankstyvesnių, įprastinių, ji mus naujais impulsais paskatina prie naujų iš-

sisakymų. Jeigu išeivis tampa kastratu, tai jis tuo tik patsai kaltas -- savo sustingimu, abejingumu, apsilidimu. Gaila mums jų. Bet gaila mums ir tų, kurie savo neabejotinų talentų aptaško pertekliaus taukais arba narkotizuoja juos svetimo buduaro kvapais...

Skaitylingos tautos gali sau leisti liuksusą -- panaudoti tik dalį savo gabumų. Mažos gi tautos, turi į veiklą traukti visus, o ką jau kalbėti apie egzilineis jų dalis bei dalytes! Didieji gali, mažieji privalo būti kūrybingi, o išeiviai tiesiog yra pasmerkti kurti. Dėlto kūrybingumas ir yra pats tikriausias matas mūsų emigraciniam gyvenimui matuoti.

TREČIOJI SĄLYGA: VIENINGUMAS

Trečioji sąlyga išeivijos sėkmingumui užtikrinti yra vieningumas. Išeiviai visuomet sudaro tik dalį tautos ir dėlto nebūna skaitylingi. Tai pavojinga jų užsimojimams, nes tik žymi dalis tegali būti realizuojama, jei jie skaitylingai yra remiami: juk laikraščiai reikiama prenumeratorių, knygai pirkėjų, mokyklai mokinių, teatrui lankytojų, organizacijai narių, bankui indėlininkų. Jų bus, jeigu išeiviai susisieks, sutaria ir kiek galint vieningiau veikia. Jeigu toks susiklausymas svarbus jau savame krašte, tai jis emigracijoje tiesiog būtinas. Kur kur, bet svetur itin galioja žodis: vienybė -- jėga.

Bet šita vienybė mums nereikia vienodumą, galvosenas bei veiklos suliginimą, sėbimą iš vieno blūdo, nes visa tai neatitinka žmogaus prigimčiai. Gyvenimą nesaisto kapų tyla. Dėlto vieningumas mums reikiama sutarimą pagrindiniuose klausimuose, pildymą bendrų ir būtinų mums pareigų, žalia kurių kiekvienas gali džiaugtis tuo laisvumu, kuriame viename tegali tarpiti asmenybės. Tobulam tautos spektrui reikia visų spalvų.

Kiek mums naudinga yra tokia protingai suprasta ir laisvu noru siekiama vienybė, tiek ji yra pavojinga Lietuvos okupantams. Suprantama tad, kad jie ją nori su šaknimis išrauti. Dėlto jie mūsų tarpe ir veda plačią bei atkaklią skaldymo akciją, trokš-

dami visą išeiviją paversti tokia nesantaikos virtine, kurioje visi drasko visus.

Mes negalėtume tvirtinti, kad tos gudrios okupantų užmačios visai būtų bergždžios; toli gražu ne visi išeiviai pasiekia tokią visuomeninės kultūros lygį, kurio reikia tokioms klaidai perprasti bei atremti. Priešingai, skaudus bei skaitlingi tyneišmanėlių tarnai, įtarinėjamai bei apkalbinimai -- kartais net tos pačios pasaulėžiūros žmonių tarpe, -- parodo, jog dar daug kam toli į tokią susiklausimą, kuris vienas laiduoja didžiojo mūsų tikslo atsiekimą. Supraskime tad, kad pastatymas nors silpniausio tiltelio yra išganingesnis darbas, negu pagilinimas mus skiriančių griovių.

Toji tolerancija, kurios reikia tiltams tiesti, žinoma nereikia idėjinio blankumo, apatiško niekuo nesidomėjimo arba net paneigimo savų įsitiknimų. Tolerancija tereikia pažabojimą ty nelemtų srovinių aistrų, kurios mūsų rankomis tedirba priešo darbą. Tąja prasme tolerancija yra didelė dorybė ir žymi tokius žmones, kurių idėjinis aiškumas bei tvirtumas jiems be baimės ir net su pagarba leidžia pripažinti ir kitų įsitiknimus ir kartu leidžia jiems siekti bendrų tikslų. Tik silpnučiai putoja fanatizmas.

Kadangi tautiškumas, kūrybiškumas ir vieningumas yra tie idealai, kurie mums išeivijoje leis teigiamiausai apsireikšti, mes turėtume dar stipriau eiti jų keliu. Tuomet Lietuvos istorikai negalės mums pritaikyti Joseph de Maistre pasmerkimą, o turės su pasigėrėjimu pripažinti: -- Laisvė su emigrantais išėjo; laisvė su jais ir grįžo!

MENO DIENOS AUSTRALIJOJE

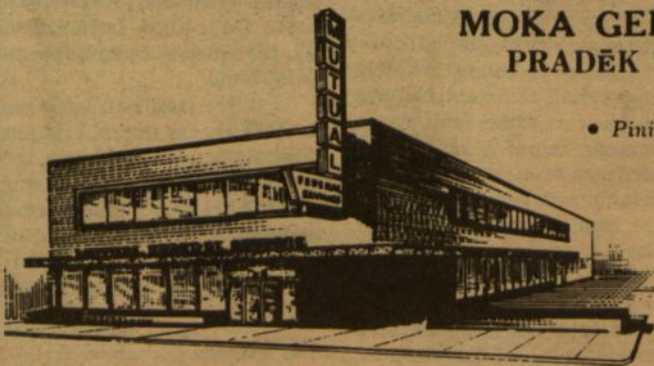
(E) Praėj. metų pabaigoje Melbourne mieste, Australijoje įvyko plačios apimties meno dienos. Jos buvo atidarytos gruodžio 26 d. Australijos lietuvių dailininkų darbų paroda -- joje dalyvavo Melbourne, Sydneyje ir Adelaidės lietuvių dailininkai. Tą pačią dieną dar buvo atidarytos vaikų ir foto mėgėjų darbų parodos. Gruodžio 26 d. vakare Sydneyje lietuvių pastatė J. B. Priestley dramą "Inspektorius atvyksta". Gruodžio 27 d. įvyko sporto šventė ir tautinių šokių festivalis. Gruodžio 28 d. -- jaunųjų talentų koncertas. Gruodžio 29 d. įvyko trečioji Australijos lietuvių Dainų šventė -- joje dalyvavo Melbourne, Adelaidės, Geelongo, Sydneyje ir Newcastle chorai. Pagaliau, gruodžio 30 d. surengtas literatūros ir dainos vakaras. Čia dalyvavo visa eilė Australijos lietuvių rašytojų ir dainininkų, su P. Andriušiu, V. Kazoku, J. Žukausku, solistais G. Vasiliauskiene, P. Rūteniu ir kt. Meno Dienos baigtos gruodžio 31 d. Naujųjų metų baliumi Melbourne miesto rotušės salėje.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti. juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

NEEILINIAI METAI NEW YORKO LIETUVIŲ GYVENIME (2)

EMILIJA ČEKIENĖ

Praeitą kartą buvo trumpai prisiminta 1964 metų svarbesnieji įvykiai mūsų organizaciniame gyvenime, kuriems priskirta ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos išleista Antano Smetonos monografija. Betgi šį, apie 800 psl., veikalą neįmanoma aptarti trumpai. Apie jį yra ko kalbėti trumpai ir dažnai, o taip pat yra ko nagrinėti nuosekliai, išsamiai ir įvairiais požiūriais, nes tas veikalas rašytas, anot kultūros žurnalo "Aidų", labai kruopščiai, panaudota gausi medžiaga, nors ir nusiskundžiama daugelio šaltinių stoka. Autorius ir knygos leidėjas — Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga — sveikintini ir įvertintini kaip atlikę reikšmingą įnašą lietuvių tautos

istorijai. Jų pavyzdžiu turėtų pasekti ir kitų dviejų prezidentų — Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus — idėjos draugai bei artimieji, išleisdami ir tų dviejų visai tautai brangių asmenų monografijas". (Aidai, 1964 m. 10 nr.). — Koks puikus veikalas, kiek čia bus skaitymo, tai nepamainoma dovana jaunimui kiekviena proga, tai nepriklausomos Lietuvos veidrodis, įdomus ir net būtinas giliai susikaupus perskaityti senam ir jaunam, net ir būsimoms kartoms, — sušuko keletą veikalo egz. įsigijęs dr. V. Avižonis.

A. Smetonos monografijos veikalas įdomus kiekvienam lietuviui, besido-

minčiam politika, istorikui ir poetui, įdomus ir jaunam studentui, nes ten jis ras daugybę autoriaus aprašytų iš anų laikų lietuvių studentų gyvenimo vaizdų, įvykių, jų rūpesčių ir pergyvenimų, kuriuos "Aidai" taip apibūdina: "Bene patraukliausias kiekvienam nepolitiku skyrus bus pats pirmasis — šviesos takais. Skaitai jį, tartum tai būtų sodriausia novelė. Čia autorius labai vaizdžiai, šauniu stilium, lyg vešliai žodingas beletristas, vedžioja skaitytoją po Smetonos senelio Kazimiero tėviškę, Užulėnio kaimą, priklausiusį Taujėnų dvarininkams Radvilams. Gaugai nueina visu kūnu, kai autorius pasakoja to meto baudžiauninkų dalį.

Ir vis dėl to anais laikais lietuvių valstiečių gretose netrūko nei šviesos, nei ryžto, nei geresne ateitimi tikėjimo. Smetonos protėviai buvo tarp tų šviesos ir aušros ateitį žadėjusių..." Paminėtina, kad šioj knygų skaitant apie Lietuvos praeitį, neišvengiamai prisimena ir dabartis. Ne vienas pajusime sąžinės priekaištą už nebranginimą savos lietuviškos spaudos, dėl kurios mūsų protėviai taip ryžtingai kovojo. Apie tai A. Smetonos monografijoje taip rašoma: "Spaudos draudimas buvo pats didžiausias lietuvių kultūros slogutis, meškos letena slėgęs bei trukdęs lietuvių kultūrinį kilimą. Todėl geriausias tautos jėgos buvo skiriamos kovai dėl spaudos laisvės. Tai buvo ne ginklo, ne brutalių jėgų, bet idėjų kova, kurią lemia gelis tikėjimas savo siekiamojo tikslo teisingumu bei būtinumu, nepalaužiamą ištvermę ir didvyrišką pasiaukojimą. Tai buvo šviesos ir tiesos kova su tamsos ir melo sleidėjais, laisvės besiveržiančios dvasios kova su ją nelaisvės pančiais kaustančiu smurtu." (47 psl.). A. Smetonos monografija, tai autorius ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 1964 metų dovana lietuvių visuomenei, kuri mieliai ir pakartotinai skaitoma. Anot Aidų, "daug kas nesutiks su autoriaus tvirtinimais ir interpretavimais, kaip lygiai ir su velionio A. Smetonos kai kuriais veiksmiais ir įvairiais pasiteisinimais, bet kiekvienas lietuvis turėtų suvokti, kad A. Merkelio veikalas "Antanas Smetona" yra vertingas paminklas šiam žymiajam lietuviui, kad jis, kaip sako knygos leidėjas, padės jaunimui teisingai įvertinti laimėjimus, sustiprins jo širdyje pasididžiavimo dvasią ir laisvės kovos ryžtą" (Aidai 1964 m. 10 nr.). Šis veikalas, tai paminklas Lietuvos prezidentui, minint 20 metų nuo jo mirties ir 90 metų gimimo sukaktį, kurias ALT S-gos Centro Valdyba ir Sąjungos skyriai ėmėsi iniciatyvos tinkamai atžymėti didesnėse lietuvių kolonijose.

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

VLIKAS DABAR nebe paprastas, o apsijungęs. Tas pažymins prie jo vardo, it kipšiukas, gundo nedorą klausimą, koks tad Vlikas buvo ligšiol? Ir kaip komitetas gali dar "apsijungti"? Apsijungti — kuo? Priešdėlis apsi — gana įvairiai modifikuoja veiksmąžodžius. Vieniems suteikia tik sangrąžinę prasmę, kitiems — paviršutiniškumą, laikinumą, dar kitiems — negatyvinę, net blogybę. Palyginkim: apsijuosti, apsiplikti, apsiabarstyti, apsisvaiginti, apsidraskyti... apsisukti, apsidairyti... apsiujuokinti, apsiakulinti... apsiptykti, apsiabarti... apsižiūrėti, apsigalvoti, apsispręsti... apsiimti... apsidėvėti, apsiraminėti, apsigydyti... Ir: apsirikti, apsiškaičiuoti, apsigauti, apsiibristi, apsirinkti, apsiavalgyti... Prie kaikiurių veiksmąžodžių tas priešdėlis iš viso nedera, atima iš jų prasmę. Pavyzdžiui, ką reikėtų apsimylėti, apsi-vaikščioti, apsiemuikuoti?... Retai tas priešdėlis dera ir prie jungti. Jungimasis mūsų kalboj taikomas dalykų substancijai, ne paviršiui. Statinės lenteles mes ne apjungiamo, o apkaustome lankais, ryšulius aprišame virvėmis, o jeigu ką jungiamo, tai arba su -jungiamo, ar pri -jungiamo, ar į -jungiamo, kartais ką po kuo nors pa -jungiamo, bet ligi šiol, regis, niekad nieko nei ap -jungdavom, nei patys apsi -junginėdavom.

Tiesa, keliolika partijų galėtų figūriškai tarti esančios apsiungusios, sakysim, net ir tame pačiame Vlike apie jo tikslą. Bet čia Vlikas, figūriškai tartant, vaidintų "juostos" ar "lanko" vaidmenį jame susijungusioms partijoms, o ne atvirksčiai. Vlikas yra vienetas, kaip ir betkoks komitetas. Kadangi jis įgaliotas ne vienos organizacijos, tai jis, be abejo, yra jungtinis vienetas (kaip molekulė, o ne atomas), bet jis toks buvo visada, nes visada jo sudaryme dalyvavo daugiau kaip viena grupė. Pernai, prisidėjus prie jo dar penkioms grupėms, jisai tapo papildytas, padidintas, ta pačia proga ir pertvarkytas, tikėkimės — pataisytas, pagerintas, ar "atremontuotas", bet tik ne dar kartą "apjungtas" kaip nors iš paviršiaus: tos penkių grupės įdėjo savo dalį į komiteto substanciją, o ne tapo kokiais "apjungiančiais" lankais, lyg perdžiūvusios statinės lentelėms standžiau suglausti (irgi nesakytumėm "apglausti").

"Apsijungęs Vlikas" tegalėtų turėti vieną iš dviejų prasmų. Viena — kad jis buvo pakrikęs, bet dabar yra vėl šiaip taip apsijungęs, tai yra, lyg ir apsigydes pakrikimo ligą, bet ne galutinai išsigydes. Kita — kad jungėsi, jungėsi, o pasirodė, kad apsi -jungė, tai yra, apsiškaičiavo, apsiriko, apsišvylė, nes išėjo ne tai, ko norėta... Negi tikrai Vlikas nori tą pasakyti? Turbūt ne. Ar neteks kreiptis į Gimtiosios Kalbos teisną?

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

GERA NAUJIENA! Maksimumas bankinių procentų už indėlius!

4%

į metus

Nuo 1965 metų sausio 1 d. taupymo indėliai, palikti pilną metų ketvirtį ar ilgiau, pelno nurodytą nuošimtį. Taip pat naujos taupymo sąskaitos, atidarytos iki SAUSIO 10 D. imtinai, pelno tuos pačius nuošimčius skaitant nuo SAUSIO 1 D., jei išlaikomos metų ketvirtį ar ilgiau.

Society NATIONAL BANK OF CLEVELAND

The bank that wants you to succeed

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

ANTANAS SMETONA TAUTINIŲ SIEKIŲ PAŽANGOS KELIJE

(Pasakyti žodžiai Montrealy, Detroite ir Toronte)

STASYS SANTVARAS

(2)

Pierre Teilhard de Chardin, mūsų dienų filosofas, paleontologas ir evolucionistas, kaip Jėzuitas, sukėlęs nemažą kontroversiją, bet pastaruoju metu vadinamas didžiu mokslininku ir didžiu Dievo tarnu, apie Homo Sapiens taip kalba: "Žmogus nėra statikinis pasaulio centras, kaip ilgą laiką apie tai buvo galvojama, jis yra Evolucijos ašis ir "strėlė", o tai yra kažkas daug tobulesnio". Ir kitų vietų dar priduria: "Dvasinė tobulybė ir medžiaginė sintezė, berods, yra tie du požirdiai, ar partneriai, vieno ir to paties fenomeno". Evoluciją, pažangą, kiekvieną jų tarpą, kaip iš Aukštybių yra skirta, išgyvena kiekviena tauta ir kiekvienas atskiras asmuo. Pasirinkimų čia gali būti daugoka, bet prisiminkim porą pagrindinių: žmogui nesunku pranykti be pėdsakų, "kaip dūmui, išblaškomam vėjo", bet drauge žmogus yra laisvas kurti ir palikti savo darbą, į kurįuos eflės ateinančių kartų remsis, kaip į granito paminklą, žinoma, tas protėvių idėjas toliau puoselėdami ir tobulindami. Berods, atėję metas, kada tik tokiu požiriu mes turim žiūrėti į Antaną Smetoną ir jo palikimą. Ką jis nuveikė tada, kad lietuvių tauta dar tebeskendėjo "naktį be aušros"? Ką sako ir ko mus moko jo palikti raštai? Ar Lietuva evoliucionavo, ar ji darė pažangą, kai Ant. Smetona keliolika metų stovėjo lietuvių tautos prieky? Prisipažįstu, trumpoj kalboj nelengva į tuos klausimus duoti atsakymus, kurie būtų tokie tikslūs, lyg tyrinėjatorių laboratorijoj surašyti. Pradėsiu nuo poros asmeninių išgyvenimų, nes tai, berods, yra lengviausia. Visi mes turėjom daug mokytojų. Kai kada, kai susirenkam būrys senų draugų į krūvą, mėgstam apie savo mokytojus pakalbėti ir net iš jų silpnųjų pasijuokti. Mano mokytojai Vilniaus Rytų d-jos gimnazijoj yra ypačiai puošni ir nesenstanti, anot žemaičių, žolynų puokštė. Jų tarpe buvo Myk. Biržiška (gimn. direktorius), Ant. Smetona, Al.

Stulginskis, Juozas Naujalis ir dar keletas kitų, kurie nepr. Lietuvoj taip pat buvo įsijungę į atsakingus darbus. Dr. Jonas Basanavičius gimnaziją aplankydavo du ar tris kartus per metus, kaip koks labai aukštas inspektorius. Tada šveisdavom suolus, plaudavom langus, valydavom klases -- tada būdavo jaudinanti gimnazijos šventė. Ant. Smetona mus mokė graikų kalbos, istorijos ir visuomenės mokslų, bet ilgainiui ir jis gimnazijoj darėsi tik svečias -- labai gerbiamas, laukiamas ir mylimas svečias. Kai kada jis Lietuvos reikalais ilgėniam laikui išvykdavo į užsienį, dalyvaudavo konferencijose, rūpindavosi net mūsų, apšepusių gimnazistų, apranga, o kai kada porą savaitių ir ilgiau sėdėdavo namų arešte, nes savo lietuviška veikla būdavo kuo nors neįtikęs vokiečių okupacinei valdžiai. Dėkui Dievui, kaiseris Vilhelmas II ir jo patikėtiniai Lietuvoj anuomet kacetinių bausmių neprašė. Tačiau mes, vaikai, kai tik sužinodavom, kad Ant. Smetona areštuotas, mažais būreliais eidavom prie jo namų, slankiodavom ten ir atgal, ir žiūrėdavom, kai vokiečių kariuomenės žandaras, persimetęs šautuvą per petį, žingsniuodavo šaligatviu prie Smetonos namų.

Tai yra įspūdiškai, kurie negali pranykti, kaip pėdos smėly. Man asmeniškai, esu tikras, ir kitiems mano draugam, teisybė buvo rankom apčiuopiama. Ant. Smetonos, mūsų mokytojo, drąsą ir atkaklį patriotinę veiklą ugė mūsų patriotizmas, gilino lietuvišybės pajautimą, ryškino pažitras bei įsitikinimus, formavo jaunuoio būdą. Šiandien, po 40-ties metų, mano pareiga yra paliudyti: Ant. Smetona Vilniuje gausiam pulkui jaunimo buvo pažangos ir tautinių idealų siekimo skiepytojas, pats jįsi gyvas tų kovų ir siekimų dalyvis.

Ir dar vienas epizodėlis: kai susirinko Steigiamasis Seimas, kai Ant. Smetona jau nebuvo išrinktas valstybės prezidentu, kaip dabar iš tolo nesunku regėti, jis, pagal savo būdą ir išmintį, išėjo konstruktyvion ir kultūringon opozicijon -- jis pradėjo redaguoti ir leisti laikraščius. Ano meto demokratinė Lietuvos vyriausybė tuos laikraščius uždrausdavo leisti beveik kas antra savaitė. Ir, va, tuos įvairių vardų laikraščius aš pasirinkau savo rašto debutam. Buvau prisimėjęs apstą žinių apie teatrą, berods, kartais man atrodydavo, kad kito tokio teatro meno žinovo ir negali būti. St. Vydragos slapyvardžiu rašiau recenzijas, rodžiau savo išmonę, rodos, kai kada ir eilėraščius pasiūsydavau. Ant. Smetona spausdino tuos mano raštus, tačiau aš per keletą metų nedrįsau užteiti redakcijon ir asmeniškai su redaktorium pasikalbėti. Iš tikro, ar galėjo geltonsnapis belstis į

Mokytojo ir buv. Respublikos prezidento duris? Tik žymiai vėliau, kai kažkuria proga patekau prezidentūron, prezidentas Ant. Smetona man tarė: "Matau, bandai augti ir tobulėti, Santvarai. Tai yra gerai, tai yra prasminga". Žinoma, tuoj suvokiau, kad anie mano raštai, kuriuos jįsai spausdino, buvo tik bandymai, gal tik jauno žmogaus pulkybės padariniai. Tačiau, jeigu jie nebūtų pasirodę spaudoj, ar būtų buvusi įmanoma pažanga? Tokiu būdu Ant. Smetona paskatinimu, darbais ir gyvu pavyzdžiu ne vienam jaunam vyrui padėjo suprasti, kad kiekvienas darbas yra reikalingas pasiruošimo, žinių, patyrimo ir su atkaklumu ugdomo talento, žinoma, jeigu tą talentą ponas Dievas tau davė.

Stabtelkim valandėlę ir pažvelkim į Ant. Smetoną, kaip į visuomenės veikėją. Faktai, kuriuos papasakosiu, priklauso lietuvių dramatos teatro istorijai, bet jie nėra per daug plačiai žinomi, todėl gal ir bus įdomūs.

1901 m. Vilniuje buvo surengti du ar trys slapti liet. vaidinimai. Vasarą dr. Ant. Vileišio bute vaidinta vienaveiksmė komedija "Vienas iš mūsų turi apsivesti". Vaidino Em. Vileišienė, Ona Vileišienė, Ant. Smetona, Jonas Vileišis ir A. Rypšys. Režisavo Pov. Matulionis, Kauno, Vilniaus ir Vitebsko gub. miškų revizorius, didis teatro meno mylėtojas, vėliau Dotnuvos Žemės ūkio Akademijos rektorius ir profesorius. Pirmajam spektakliui pasisekė, antras buvo surengtas tų pat metų lapkričio 17 d. taip pat dr. Ant. Vileišio bute. Trečią kartą vaidinta Bitės ir Žemaitės veikalėliai "Velnias spąstuose" ir "Kaip kas išmano, taip save gano". Šiame spektakly vaidino E. Brazaitytė, F. Bortkevičienė, abi Vileišienės, Ant. Smetona, Pr. Butkevičius, Pov. Gaidelionis, A. Rypšys ir J. Vileišis. Režisavo tas pats P. Matulionis. Į tuos slapčius vaidinimus rengėjai įsileisdavo tik visai patikimus žmones. Jonas Strazdas, vėliau žymus Vilniaus liet. teatro veikėjas, liudija, kad jam su tėvu į vaidinimą atėjus, nors jis turėjo tik 15 metų, teko atsiklaupyti ir prisiekti, kad niekad niekam nepasakos, ką žiūso namuose matė. Dr. Ant. Vileišio namus vaidinimų metu saugodavo patikimi sargybiniai, kad rusų policija neužklyptų. Aišku, negalima norėti, kad tokiose sąlygose dirbantis teatras turėtų kurti nors gilesnę teatrinę mintį. Tai buvo tik pirmųjų grūdų bėrimas į dirvą, kurioj derlius sužvilgo tik po dviejų dešimtmečių. Tačiau P. Matulionio ir jo bendradarbių teatrinio darbo pastangos, kupinos heroizmo, turi itin nemažos reikšmės liet. teatro istorijai.

(Bus daugiau)

PO KALBŲ, KALBŲ IR NUGĖRIMŲ...

Jeigu mūsų kalbos būtų smilčių dulkės, mes jau būtų kalnu saulę pasiekę.

Kalbėsim daug ir gražiai. Senatoriai, kongresmanai talkininkaus. Grigaitis ir Co. garbins Rooseveltą, nepripažinimą, Sidzikauskas... "remiantis tuo postulatu, politinė gravitacija mums neatmestina...", poetas Gustaitis Antanas kartos: "Absoliučiai tobulai viskas eina atbulai". Bet Gustaitis -- humoristas, o mes vis labai rimti. Tai dėsis mums visiems minėtina, brangią šešioliktąją. Tai gi, atsiprašysiu už fejletonukvėtelėjusią įžangą. Grodman rimtųjų.

Mintis, kurią čia apreikšiu, ne mano -- Rapolo Daukša, bet vieno kongresmano, kuris jau daug metų mini kartus angliakasiais, daktarais, prelatais, salitininiais ir kitais Vasario 16-tą. Tas kongresmanas, mandagiai pasakė: "Užteks manas. Tikrai jas palikit Maskvoje". Reikalas klosis taip: kongresmanas du kartu priėmė Nasvyčio ir Armonienės ašaras, bet kai jam pasiūlė penktą kartą tas pačias ašaras, žinoma, mandagiai atsakė. Be ko kito, tas įžvalus kongresmanas patarė gerai perskaityti ašaras, kur jis ar jo štabistai radę lietuviams kaltinimą... šaudymą kažkur, kaž kaip? Lyg tai mūsų adresu. Tuoj pat puolau sakyti, kad Nasvyčio ir Armonienės ašaros atlieka ir atlieks milžinišką propagandą. Ir taip apskritai, ir taip aplink visą srietą. Vienas bimbiniukų atstovas išdrįso kaltinti: "Jeigu

RAPOLAS DAUKŠA

nieko daugiau DP nebūtų padarę komunizmui, tai už "Palikim ašaras Maskvoje" reikla užtrenkti visos durys į tėvynę". Kai komunistų davatka pyksta, broli, tai jau gerai...

Grįžkim prie kongresmano. Jis išrinktas ir toliau, dievai žino kelimam terminui. Tai jis ir sakė: "Jeigu jūs moteris parašė tokia knygą, tai kodėl jūs vyrai -- politikai, rašytojai, poetai neparašot. Juk jūs pirmieji pažinot sovietinį imperializmą. Jūs sakot, kad jūs išvežėte į Sibirą, kankino, žudė tūkstančių tūkstančius. Kodėl aš apie tai nepasakaitau geroje knygoje. Kas dedasi dabar jūsų krašte, kurį iš jūsų kalbų geriau įsivaizduoju negu Patomac upės krantus?"

Isibėgėjęs kongresmanas pasakė, kad ne dokumentais, superkomis antspaudomis, su labai geromis Amerikos politikų rekomendacijomis užverskit knygų rinką, bet kaip Maskvos ašaros, kaip lengvą taiklų pasiskaitymą, kurį milijonai skaitytų.

Čia mūsų politinė, visuomeninė išmintis šoko kongresmanui skustis, kad mes, girdi, rašom, bet mūsų raštų niekas neleidžia. "O ką jūs veikit? Kodėl jūs patys neleidžiat. Jūs patys išleisite tokias, kokios jums geros, o ne kokios geros redaktorui, kuris vakar užsisakė juodųjų ikryų iš pačios Maskvos..."

Ir čia dar buvo pasakyta, kad knygų leidimas Amerikoje di-

delis ir pelningas biznis. Kodėl nebandyti, jeigu ne pelno, tai reikalo vardu?

Kongresmanas, labai atsargiai bet tarp eilučių prasiarė, kad Rytų Europos tautas, ypač Pabaltijo valstybes, išgelbės viešojo opinija. Ji yra valdovė balsuojant, ji yra komisijose, ji yra lėmėja kas turi atsistoti, paspausti mygtuką. Tai demokratijos privilegija.

ARTYN PRIE REIKALO

Rimtieji dalykai dedasi veidu į kumpį ir stiklų. Tai vyksta po kalbų, po nudūsavimų, po pasikartojimų. Tu jauti kaimyno žmonos alkūnės šilumą, liežuvis nuplautas ir darbe ima veikti. Yra kalbų. Greit ateisimos šešioliktosios alkūnės pasilytėjimuose pabandykim nors praskrendančio sparnu užkliudyti knygų rašymą, leidimą. Tokios linijos:

a) Mes galim ir turim turėti leidyklą anglų kalba mūsų gyvybinės užduties reikalui.

b) Knygų rašymui būtina organizuoti pajėgius rašytojus, žurnalistus, ir planingai.

c) Geros knygos paruošimui turėtų dirbti keletas rašytojų. Medžiagos rinkimui telkti visam pasaulyje išsibarsčiusius lietuvius. Jau galima sugriebti davinų, nusidavinų ir iš anapus geležinės uždangos.

d) Leidykla turi sutelkti ir sutelks mūsų kovų, idėjų draugus. Jų yra milijonai. Nors tūlas žurnalistas dejuoja Margutyje, kad mes su pralaiminčiais suside-

IŠ PRAEITIES ARCHYVO... Grupė neolithuanų Nepriklausomoje Lietuvoje korporacijos šventėje. Stovi iš kairės: A. Vilkaitis, Kirlytė, Gulbinas, V. Gudaitis, T. Budreckienė ir S. Monkus.

LIETUVOS ATSTOVO J. KAJECKO SVEIKINIMAS Į LIETUVĄ

MIELIEJI GARBINGOS TĖVYNĖS TAUTIEČIAI,

Palydime senuosius 1964 metus. Su jais užsibaigė Donelaičio metai, kuriuos taip didingai Amerikoje paminėjom. Jie buvo mini mi ir Lietuvoje. Mes ypatingai atkreipėme dėmesį į Donelaičio li-

gesį tos mūsų tautos gėdynės "kai lietuvininkės dar vokiškus žodžius išstarti negalėjo. "Mes irgi ilgimės tų laikų, kada lietuvis Tėvynėje slavų žodžių išstarti nemokėjo ir nereikėjo. Dabar Lietuvos sostinėje didžiulioj skamba nebe Birutės daina ir kalba. Su ateinančiais metais mes linkime, kad lietuvių kalba užimtų vyraujančią vietą savajame krašte.

Užbaigėme minėti šimtmetį nuo to laiko, "kai... tautos sūnūs vergijos rūno pančius griovė," (P. Babickas). Tie metai atnešė 40 metų trukusią naktį, kada "nei žodžio, nei rašto neleido erelis suspaudęs sparnais". (Maironis).

Audrų ir tautos kančios metais nepalaužiama viltis buvo ir tebėra kelrodis į geresnę, laisvesnę tautos ateitį. Vilties receptas tinka ir šiems laikams, "nes kaip begyvent ir kentėt be vilties?" Viltis prikelė Izraelio valstybę, viltis prikelė Afrikos žemyno tautas. Viltimi gyveno Basanavičius, Kudirkas ir eilė kitų. Šviesesnės ateities viltimi gyvenkime ir mes. Kas netenka vilties -- tas pats savo rankomis ką statė -- sugriaua.

Besibaigį Donelaičio metą priminė ir Simono Daukanto mirties šimtmetį. Jo siekimai tebegyvi lietuvių tautoj. Daukantas smerkė tuos, kurie jo tautiečiams baudžiamą užkorė. Jis ragino išlaikyti savąją kalbą ir savąjį būdą.

Pereiti metai tautai buvo nuostolingi. Netekome prel. K. Šaulio bei Stepono Kairio -- Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų, Gen. Konsulo J. Budrio -- Klaipėdos išvadotojo bei Dr. A. Trimako -- Vilko pirmininko. Tas spragas tenka užpildyti naujom jėgom, Vietoj Audros išversio stulpo, anot Kudirkos, tenka tuoj kitą statyti.

Steponas Kairys yra pareiškęs, kad rungtynėse "laimės ne ginklai, bet... laisvė pamilės žmogus". (Naujienos, 1964, XII, 17 d.).

Anot prezidento Johnsono, "istorija Rytų Europos žygiuoja didesnės laisvės kryptimi," t.y. Lietuvai patogią kryptimi, nes laisvė Lietuvių tautos ir alfa ir omega.

Naujųjų Metų proga giliai nuširdžiai sveikinu mielus tautiečius Tėvynėje. Tikėkimės Naujieji Metai atneš naujų prosvaisčių kada dargi Afrikos tautos "išpančiotos gyvuoja plačiai". Tikėkimės, kad didžiai laisvės ir nepriklausomybės mėgėjai, Lietuvai, irgi "lemtas ne kitas likimas. Ir Lietuvai laisvės nušvis rytmečiai". Tai mano giliai nuširdus tautiečiams ir sveikinimas ir linkėjimas.

KAS BUVO? KAIP BUVO? DĖL KO BUVO?

Šiais požiūriais Aleksandras Merkelis Antano Smetonos monografijoje gvildena Lietuvos laisvės apyaušrio ir nepriklausomybės laikotarpio įvykius ir jų fone vaizduoja pirmąjį ir paskutinį jos prezidentą.

MONUMENTALUS VEIKALAS

Monografija apima 786 psl. didelio (6x9 colių) formato. Iš to skaičiaus 32 psl. iliustracijų. Irišta kietais viršais, su iliustruotu aplanku.

Leidėjas davė puošnią išorę. Apipavidalinimu neužsileidžia geriausiems leidiniams.

O autorius, greta visų kitų vertingų bruožų, suteikė veikalui puikų stilių, kuris žavi sklandumu, grakštumu, lankstumu. Dažnai pasitaiko dialogų, kurie teikia tekstui gyvumo ir betarpiškumo.

LIETUVOS MONOGRAFIJA

Biografijai tikraja to žodžio prasme skiriamas pirmasis veikalo skyrius, o toliau dėstoma A. Smetonos visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla, kuriose jis kuo plačiausiai reiškėsi per ištisas keturias dešimtis metų (1904-1940). Autoriaus prasitarimu, dėl šio pobūdžio pati didžioji veikalo dalis tikėtų vadinti Lietuvos monografija.

GAUSI DOKUMENTACIJA

Dėl vaizdo ryškumo daug dokumentų cituojama ištisai. Įvykiai aprašomi visu platumu ir komentuojami autoriui būdingu įžvalgumu ir objektyvumu. Savo teigimus autorius remia šaltiniais, iš kurių yra pateiktos daugiau kaip tūkstantį citatų. Veikale trumpiau ar plačiau minima per 1200 kitų asmenų, vienaip ar kitaip susijusių su A. Smetonos veikla.

LEMTINGI ĮVYKIAI

Paskutiniuose dviejuose skyriuose aprašomi Lietuvai lemtingi įvykiai -- Lenkijos, Vokietijos ir Sovietų Sąjungos ultimatumai ir okupacija. Šiam laiko atžvilgiu trumpam tarpui autorius skiria apie trečdalią veikalo dėl padarinių fatališkumo Lietuvos valstybei.

Patys tuos įvykius išgyvenusieji atsimename juos bendrais bruožais. O monografija įgalins susipažinti su daugelį detalių, kurių ne visos buvo žinomos visuomenei anomis kritiškoms dienomis.

ISKIRPKIT IR SIŪSKIT KUPONĄ ŠIANDIEN

MR. K. POCIUS, 3908 FIR STREET, EAST CHICAGO, IND. 46313

Taip, prašom atsiųsi- ti man Aleksandro Merkelio Antano Smetonos mono- grafijos egz., skaitant po \$12.50. Priedu \$..... sumos čekį perlaidą.	Mr. Mrs. Street City State Zip Code..... (Visą adresą rašyti didžiosiomis)
---	--

PAVERGTOJE LIETUVOJE

PAMINĖTOS 80-SIOS J. GRUODŽIO GIMIMO METINĖS

(E) 1964 m. gruodžio 20 d. suėjus 80-sioms kompozitoriaus Juozo Gruodžio gimimo metinėms, sukaktis paminėta spaudoje ir kitur.

Apie sukaktuvininką "Tiesoje" (1964 m. gruodžio 20, nr. 297) rašydamas, prof. St. Vainiūnas pažymėjo: "kas rusų tautai M. Glinka, norvegams -- E. Griegas, lietuvių tautai, be abejo. J. Gruodis". Pagal Vainiūną, tenka stebėtis J. Gruodžio muzikinės -- visuomeninės veiklos įvairiapusiskumu. 1948 m. Kaune mirusio kompozitoriaus kūrybinių tradicijų tęsėjais (mokiniais) nurodyti: A. Račiūnas, A. Budriūnas, J. Nabažas, J. Juzeliūnas, V. Klova, P. Tamoliūnas ir kt. (Nenurodyti į Vakarų pasitraukę J. Gaidelis, dar Kl. Griauzdė ir kt.).

Muziko gimimo sukaktis paminėta Vilniuje. Kaune ir kt. miestuose. Konservatorijoje įvykusioje konferencijoje -- koncerte buvo J. Nabažo pranešimas apie J. Gruodžio gyvenimo kelią. O. Narbutienė -- apie jo simfoninę kūrybą, muzikologo A. Ambrazo -- apie estetines Gruodžio pažiūras. Daugiausia buvo pabrėžiamas komposito-

riaus... liaudiškumas. Po pranešimų atlikti Gruodžio kūriniai.

KULTŪROS ĮVYKIŲ KRONIKA

(E) "Literatūra ir Menas" (1964 m. 50 nr.) paskelbė V. Kazakevičiaus str. "K. Donelaitis ir nacionalistų biznis užjūryje". Autorius daro išvadą, kad užjūryje norima Donelaitį pasisavinti, nes, girdi, jis priklausęs "tarybinei lietuvių liaudžiai ir viso pasaulio pažangioms jėgoms". Straipsnyje cituojami ar puolami Vakaruose apie Donelaitį rašę: J. Aistis, B. Babrauskas, dr. J. Grinius, B. Raila, St. Santvaras, Stp. Vykintas.

— Praėj. metų gruodžio 12 d. Minske atidaryta Lietuvos taikosios ir dekoratyvinės dailės paroda. 118 lietuvių dailininkų ir kt. specialistų pateikė daugiau kaip 1,000 eksponatų. Gudų visuomenei parodyti baldai, kilimai, dekoratyviniai audiniai, keramika, stiklas, gintaras, nuotraukos, vaizduojančios interjerus, kuriuos sukūrė Lietuvos architektai ir dailininkai.

— Praėj. metų gruodžio 15 d. pirmą kartą Vilniuje simfoniniam orkestrui dirigavo Saulius Sondeckis. Jis žinomas ir už Lietuvos ribų kaip kamerinių orkestrų vadovas. Pagal dirig. M. Dvarionaitę ("Tiesa", nr. 295), Sondeckio dirigavimo technika dar nesanti visai nušlifuota, mostai buvę per intensyvūs. Koncerte atlikta dvi Stravinskio sutos, V. Klovos koncertas violončelei (su soliste, Maskvos konservatorijos studentė Silvija Narūnaitė) ir Schuberto "Rosamunda". Klovos koncertas, Dvarionaitės teigimu, buvęs blankus.

ALĖS RŪTOS

premijuotas romanas

KELIAS Į KAIRĘ

jau išsiuntinėtas knygų platintojams.

Romaną galima įsigyti Dirvoje ar užsisakyti paštu. K a i n a 3 dol.

Australijoje, Sydnėje, Lietuvos Kariuomenės šventės minėjime buvo suvaidinta vieno veiksmo drama "Moterys karo metu". Nuotraukoje aktorės ir režisierė. Iš kairės: S. Makūnienė, G. Hornienė, O. Jarmalavičienė, A. Grininė, L. Gaidžionienė ir L. Lelešienė.

AUSTRALIJOJE GRAŽIAI PAMINĖTA KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Australijos Lietuvių Veteranų Sąjungos "Ramovė" Sydnėjaus skyrius, kuriam pirmininkauja majoras S. Narušis, Bankstowno Lietuvių namuose suruošė įspūdingą Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą, kurį atidarė skyriaus valdybos narys J. Petniūnas, pakviesdamas į garbės prezidiumą visus Sydnėje gyvenančius Lietuvos laisvės karo karius, kūrėjus-savanorius. Gerbiant atsistojimu žuvusius už Lietuvos laisvę, Sydnėjaus Lietuvių kapelionas kun. P. Butkus atkalbėjo minėjimo invokaciją.

Paskaitą apie gen. gyd. Nagių-Nagevičių, lietuvių tautos ugdytoją ir Karo Muziejaus įkūrėją, skaitė S. Narušis. Paskaitininkas, gerai atsižvelgęs į faktus ir vaizdais nupiešė visą generolo Nagiaus gyvenimo kelią nuo jo vaikystės iki mirties Amerikoje.

Gerbiant šio žymaus kario ir kultūrininko atminimą atsistojimu, buvo iš plokštelės pagrotos vėliavos nuleidimo Kauno Karo Muziejaus sodelyje apeigos, kurių eigą ir reikšmę kalbėjo jautriais žodžiais smulkiai buvo nupasakojęs paskaitos užbaigoje.

Tolimesnėje minėjimo programoje buvo suvaidintas vieno veiksmo vaidinimas "Moterys karo metu", kurį paruošė ir režisavo Agnė Grininė, pasižymėjusi kaip literatė, dramos veikalių ir lietuvių kalbą vertėja ir Sydnėjaus "Atžalos" teatro aktorė.

Vaidino: L. Gaidžionienė, G. Hornienė, O. Jarmalavičienė, S. Makūnienė ir L. Lelešienė. Vaidinimas buvo rūpestingai paruoštas. Prie vaidinimo pastatymo prisidėjo scenos sutvarkymu A. Plukas, apšvietimu S. Sankauskas ir padėjimu režisūrai L. Lelešienė. Režisierės ir aktorių įdėtą darbą atlygino gausus publikos atsilankymas, užtikrinęs viso minėjimo pasisekimą.

Minėjimo programą užbaigė Sydnėjaus Dainos choro pasirodymas. Choras, muz. K. Kavaliausko vadovaujamas, padainavo dvi A. Vanagaičio dainas -- "Malda" ir "Laisvės Varpas" ir J. Gudavičiaus -- "Kur giria žaliuoja". Šį kartą nors ir nepilname sąstate Dainos choras padainavo darniai ir skambiai ir dar kartą parodė, kad choras

yra nepakeičiama lietuviškų kultūrinių parengimų pažiba.

Lietuvių Veteranų Sąjungos "Ramovė" Sydnėjaus skyrius vysto vadovaujančių lietuviškų organizacijų gretose gražią tautinę veiklą Australijoje.

-jaj-

Dail. J. Bagdonas kūrinių paroda New Yorke, Angelių Karalienės parapijos salėje, gruodžio 5-6 d. susilaukė didelio susidomėjimo New Yorko lietuvių tarpe. Parodą aplankė apie 300 asmenų. Nuotraukoje dail. J. Bagdonas tarp A. Revento ir D. Peniko prie vieno parodoje išstatyto kūrinių.

L. Tamošaičio nuotrauka

TARYBINIAMS PECKELIAMS - CENZORIAMS

MIKITA PŪKELIS

Kone kiekvieną kartą kai gaunu laišką iš Lietuvos, draugai tarybiniai cenzoriai palieka labai gramzdžius savo pėdsakus. Užklijuodami atplėštus laiškus ant vokų briuonėlės jie paprastai užtepa tiek daug klijų, kad šie, prasiveržę į voko vidų, pripildo ir patį laišką. Laiškus iš vokų tenka plėšti išplėšti. Atrodo, kad draugai cenzoriai nežino, kad kišinėjimas savo nosies į piliečių susirašinėjimą yra baudžiamas tarybinių įstatymų. Jie vargšai yra taip užsiėmę laiškų tikrinimo darbu, kad neturi laiko pasiskaityti "teisingiausių" visame pasaulyje tarybinių įstatymų. Bijodamas, kad draugai cenzoriai nepakliūtų Partijos nemalonėn, kaip kad dėl savo persitengimo įkliuvo vargšas proletary draugas Nikita Sergejevičius, aš jiems pasituosiu atitinkamą straipsnį iš "Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Baudžiamosmo Kodekso" 137 straipsnį - Susirašinėjimo slaptumo pažeidimas.

Piliečių susirašinėjimo slaptumo pažeidimas -- baudžiamas pataisais darbas iki vienerių metų, arba bausė iki trisdešimt rublių, arba viešoju papeikimu".

Tad matote, draugai cenzoriai,

jūs turite atlikti savo nešvarią darbą daug švariau (mėginkite užklijuojant atplėštą voką tepti mažiau klijų), kitaip jūs galite būti patraukti atskaiton prieš tarybinį teisingumą, o jis, kaip žinote, niekam išimčių nedaro. Tik pagalvokite, kaip nulėkė nuo pedestalų "mūsų saulė ir mūsų mokytojas" draugas Stalinas bei jo geri draugai Beria, Molotovas ir kiti. O taip dar neseniai visų jūsų didžiai mylimas ir gerbiamas draugas Nikita. Na, o kas jūs esate, draugai cenzoriai, kad taip neekonomiškai švaistotės su valstybės turto -- tarybiniais klėjais, tepdami juos kur reikia ir nereikia! Nejaugi jūs nežinote, kad galite būti apkaltinti ne tik "susirašinėjimo slaptumo pažeidimu" bet drauge ir 179 straipsniu -- aplaidumu, kuris skamba sekančiai:

"Nepanaudojimas valdžios arba pareigūno neatlikimas ar netinkamas atlikimas savo tarnybos pareigų dėl nerūpestingumo ar nesąžiningumo, padaręs esminę žalą valstybės ar visuomenės interesams arba piliečių teisėms ar teisėms jų interesams, -- baudžiamas laisvės atėmimu iki trejų metų, arba pataisais darbas iki vienerių metų, arba atleidimu iš pareigų".

O jei kartais pasitaikytų griežtesnis teisėjas, jums galėtų būti pritaikintas net 94 straipsnis -- "Valstybinio ar visuomeninio turto grobimas pasisavinimo išėkvojimo būdu arba piknaudžiaujant tarybine padėtimi". Už ką jūs sunkinančiomis aplinkybėmis galėtumėte gauti nuo šešerių iki penkiolikos metų "cypkės". O tai jau nemažai laiko už nemokėjamą tepliotį klėjais, draugai, ar ne?!

Tad nuo 1965 metų pradžios pasakykite savo viršininkams, kad griežtai atsisakote dirbti tarybiniais įstatymais baudžiamosmo darbo arba dirbkite švariai, taip kad koks "nacionalistas", parvažlavęs iš užsienio į Lietuvą, neatsivežtų krūvos jūsų nešvarių darbėlių kaip apkaltinančios ir įrodomosios medžiagos. Na, žinoma ir mums čia būtų maloniau švarius laiškus skaityti bei žinoti, kad po tiek metų terliotės jūs darote pažangą. Atplėšiate piliečių laiškus, perskaitote -- nufotografuoate, įdedate atgal į voką, užklijuojate taip švariai ir vykusiai, kad nei šuo nevamptelėja, kad jūs kišote savo nosį ten kur nereikia. Tad mėginkite, tarybiniai draugai, gal vienas iš jūsų pasiėks tobulybę, gal net Lenino premiją gaus už piliečių apgaudinėjimą. O tai juk yra aukščiausias Partijos idealas!

Kai vieni slidinėja kiti maudosi ... tokie dalykai vyksta New Yorke valstijoje Vermonto kalnuose, kur tuos abu malonumus galima turėti tuo pačiu metu.

Vyt. Maželio nuotrauka

Mieli tautiečiai!

Dėkite savo sutaupas į — SCHUYLER SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of Kearny, New Jersey. Tai vienintelė lietuvių taupymo ir skolinimo draugija New Jersey ir New Yorko valstijose

VEIKIA NUO 1924 METŲ.

Lengvomis sąlygomis duodamos paskolos (morgičiai) namams įsigyti ar taisyti. Įvairios taupymo sąskaitos. Už sutaupas dividendai išmokami kas 3 mėnesiai. Indeliai apdrausti ligi \$10,000 federalinės valdžios įstaigos.

Mandagus ir greitas patarnavimas anglų ir lietuvių kalbomis. Ši draugija lietuvių finansinius reikalus tvarko jau 40 metų. Per tą laiką draugijos kapitalas išaugo ligi \$5,000,000.00, o rezervai ligi \$200,000.00.

Darbo valandos: pirmadieniais — ketvirtadieniais nuo 9 iki 3 val. po pietų. penktadieniais nuo 9 val. iki 7 val. vak.

BANKO NAMAI:

24 Davis Ave., Kearney, N. J.

Telef.: WY 1-0001, WY 1-7260

Julius Paknis, Prezidentas

Detroito Kultūros Klubo rūpesčiu lietuviška eglutė buvo įrengta Detroito miesto muziejuje, kur kas antri metai įvairioms tautyboms leidžiama išstatyti kalėdines eglutes. Eglutę papuošė skautės akademikės: Rūta Bulgarytė, Birutė Šileikaitė ir Gražina Petrauskaitė. S. Hotra nuotrauka

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 3-Star FRENCH COGNAC	5th	4.59
2. Antique Bourbon Kentucky Str. Whiskey	5th	3.98
3. CANADA DRY VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy	5th	3.35

5. COINTREAU Liqueur	5th	4.75
6. CHIANTI Imported Wine	5th	.98
7. Zeller SCHWARZE KATZE	5th	1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Indeliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Algis Motiejūnas**, clevelandiečių Povilo ir Magdelenos Motiejūnų sūnus, yra paskirtas nuolatinio Western Reserve Universiteto krepšinio rinktinės nariu.

"Moto", kaip jį vadina rinktinės dalyviai, 1960 m. baigė Collinwoodo gimnaziją, kurioje jis buvo užsitarėnė "krepšinio karaliaus" varda. Tris metus Algis praleido kariuomenėje, kur išsitarėnė seržanto laipsnį. Į Western Reserve Universitetą jis įstojo 1963 m., kur tuoj pasižymėjo ne tik mokslu, bet ir krepšinio sporte.

Kaip žinoma, Algis dalyvavo Amerikos lietuvių krepšinio rinktinėje, kuri atsivežė gražių laimėjimų iš Australijos ir Kanados.

Žaizdamas W. R. U. krepšinio rinktinėje, Algis spėjo pasižymėti, pagelbėdamas gražia ir sumania gynėju. Rinktinės vadovas F. Spechalske jį laiko geriausiu visoje rinktinėje.

• **Dail. V. Kasiulio** kūrinių paroda Gallery International patalpose Clevelande bus atidaryta vasario 7 d. Prieš tai šioje galerijoje nuo sausio 10 iki vasa-

1965 M. PARENGIMŲ SEZONAS PRADEDAMAS

CHICAGOS IŠKILIŲ AKTORIŲ

N. MARTINAITYTĖS ir J. KELEČIAUS

DRAMOS REČITALIU

sausio 9 d., šeštadienį, 7:30 val. vak.,

šv. Jurgio parapijos salėje.

Bilietai: 3 dol., 2.50 dol. ir 1.50 dol. rezervuojami skambinant Vl. Palubinskui tel. YE 2-3798, V. Akelaičiai tel. UL 1-0934 ar J. Žilioniui tel. 486-5275.

Bilietų kasa bus atidaryta šeštadienį nuo 7 val.

VAIŠĖS — ŠOKIAI.

GROJA MELODY ORKESTRAS.

Visi kviečiami dalyvauti.

L. F. BIČIULIAI

Lietuviškieji želmenys Šv. Kazimiero PRISIMINUS GEN. V. NAGEVIČIŲ mokykloje

Kalėdinis parengimas Šv. Kazimiero (Naujojoje parapijoje) Lituanistinėje mokykloje sutelkė mokinius ir jų tėvus ne tik šventiškai nuotakai, bet ir gražiai lietuviybės demonstracijai. Sausio 3 d. suruoštoji programa parodė visos eilės mokinių didelę meilę lietuviškam žodžiui, kultūrinėm tradicijom. Deklamacijos, dainos ir šokiai suartina juos bendram tikslui, ruošiantis ir mokinantis darniam pasirodymui. Kartu tai įneša įvairumo ir įdomumo mokyklinėje rutinoje.

Mokyklai šiuo metu va-

rio 6 d. rengiama dailininko F. L. Hollendonner, tarynaujančio Clevelando Muziejuje, kūrinių paroda. Galerijoje taip pat galima matyti dail. A. Dargio, R. Viesulo, V. K. Jonyno ir F. Wildenhaino kūrinius.

• **CLEVELANDIETIS**, OHIO UNIV. STUD. RAIMUNDAS SAUSKAS sausio 1 d. Columbus mieste buvo labai sunkiai sužeistas ir paguldytas į Šv. Antano ligoninę Columbus mieste.

• **F. & M. SCHAEFER BREWING CO.**, kuri skelbiama ir Dirvoje, savo metiniame pranešime skelbia, kad 1964 m. atžymėtini 10% padidėjusia to bravoro alaus apyvarta. Pirmą kartą 122 metų įmonės istorijoje atsiekta 4 mil. statinių produkcija.

Ryškių laimėjimų atsiekta ir Ohio apygardoje.

Dar 1960 m. buvo tenkin-tasi 3 mil. statinių rekordu.

Clevelando prekybos skyriui vadovauja J. J. Garrity su skyriaus buveine 20545 Center Ridge Rd., Rocky River.

dovauja pedagogas J. Žilionis. Jam talkininkauja visa eilė prityrusių vyresnės ir jaunesnės kartos mokytojų. Tėvų komitetui, kuriam tenka sunki ir atsakominga mokyklos išlaikymo našta, vadovauja J. Kazlauskas.

Sekmadienio popietę Naujosios parapijos salėje praleidė tėvai ir svečiai galėjo pasidžiaugti ne tiek gausia programa, kiek joje dalyvaujančio jaunimo tyru noru ir pastangom gražiai pasirodyti ir pasireikšti lietuviškosios kultūros puoselėtojais. Tai tinkamo auklėjimo ir paruošimo vaisius, už ką tėvai yra dėkingi visiems prie to darbo prisidėjusiems. Tą darbą žodžiu dar įvertino ir pasveikino klebonas kun. Angelaitis ir LB II apyl. valdybos atstovė O. Jokūbaitienė, įteikusi mokyklai paremti ir čekį (\$150.00).

Kalėdinės giesmės, dainos, lydimos akordeonų muzikos, tautiniai šokiai, deklamacijos, pradėtos Z. Peckaus paruoštu Kalėdinėm temom vaizdeliu, prabėgo sklandžiai ir greitai, nors pradžioje atrodė, kad ilga programa gal nusibos. Nenusibodo todėl, kad sklandžiai atliktu uždaviniu džiaugėsi visi.

Po programos mokyklos mokinius aplankė Kalėdų senelis su gausybe dovanų, o svečiai būriavosi bufete ir dalinosi įspūdžiais, vaišinami mokyklos talkininkių ir talkininkų.

Clevelando lietuvių visuomenė gali pagrįstai didžiuliais abiem savo lituanistinėm mokyklom, kurios įvairiom progom parodo gražius savo darbo vaisius. Tai ir yra mūsų lietuviybės tvirtovės, kurių rėmimu ir išlaikymu turėtume kuo labiausiai rūpintis. (p. t.)

Vl. Nagiaus-Nagevičiaus biografijoje 26 psl. rašoma: "Beplatinant Seimo (Vilniaus. Ž.) nutarimus, 1905 m. Kretingoje buvo rusų žandarų suimtas ir laikomas Šiaulių kalėjime". Iš tos kelionės mano atmintyje yra įstrigęs savotiškas matytas įvykis. Kadangi areštuotus siųsdavo į pa-skyrimo vietą per kalėjimus, tad ir Vl. Nagevičius buvo vežamas pro Plungę ir dėl vėlybo laiko buvo perduotas miestelio antstoliui pernakvydinti daboklėje.

Mokinių būrys eidamas gatve, pamačiau didelį ūkininko su kartim vežimą, kuriuo vežamas žienuš. Jame buvo kiek įdėta šiaudų, ant kurių pusiau gulščias sėdėjo nepaprastai aukšto ūgio studento uniformoje žmogus, aplink jį sėdėjo su paruoštais šautuvais žandariai ir greta jo raiti keli kareiviai. Važiavo keliu nuo Kretingos ir sustojo prie antstolio namų, kur kieme buvo daboklė. Tuoj vežimą apsupo lydėjusioji sargyba ir nuvedė daboklėn. Mūsų būrys apsupo vežimą, norėdami pamatyti iš artitą milžiniško dydžio vyrą. Jis buvo tikrai augalotas, ypatingai mums vaikams darė nepaprastą įspūdį. Pasiteiravus sargybiniai su pasididžiavimu atsakė: tai studentas revoliucionierius. Buvo kalbama, jog tai buvęs garsusis studentas Vl. Nagevičius. Garsėjo lietuvių tarpe plačiai, nes jis įvairiose vietose sakydavo prakalbas, aiškindamas Vilniaus Seimo nutarimus.

Prie daboklės sargyba buvo paskirti du lietuviai (Buivydas ir Žalys) "stražninkai" (sargybiniai), taip tuosyk buvo vadinami policininkai. Sutemus atėjo daboklės anstolis, kiek pasikalbėjęs su "kaliniu" pakvietė pas save vakarienei. Vėlai naktį pats anstolis jį atlydėjo, nes bijojo su sidiaryti sau bėdos, jei pas jį žandariai būtų užtikę "kalinį" nakvojant. Apie tai sargybiniams buvo griežtai uždrausta prasiarti. Vl. Nagevičius su sargybiniais ilgai kalbėjosi ir jiems padarė nepaprastą įspūdį.

Pora žodžių apie antstolį N. Krylovą. Jis buvo kiek pramokęs lietuviškai. Jį mėgo lietuviai, visur jį kviesdavosi, net į kleboniją, nes jis tais metais daug lietuvių išgelbėjo nuo areštų, kuriems pasitikėdavo, slaptai kokiu nors būdu duodavo žinią, jog jį atvažiuos areštuoti. N. Lietuvos laikais jį sutikau Kaune, jis tarnavo policijoje ir labai džiaugėsi, kad esą gerai gyventi. Mirė apie 1921 m. gerklės džiūva.

J. ŽILEVIČIUS

• Ar ne per daug mokate už savo namų bei baldų įkt. nuo ugnies bei Jūsų nelaimės? Pasitikrinkite pas Z. Obelenį 531-2211 ar V. Giedraitį 914-6835.

PARDUODAMAS NAMAS

Priešais šv. Jurgio bažnyčią. 2 šeima namas 5-5. 2 gazonai počiai. dvigubi porčiai. grindys kieto medžio. garažai. Geras pirkimas. \$12,900.

MAINLINE REALTY

HE 1-8181

Bendradarbis

Juozas Damušis

Namų telef. EV 1-8408

Tai naujas ir kartu penktasis St. Clair Savings Assoc. skyrius, sausio 2 d. iškilmingai atidarytas 6135 Wilson Miles Rd. (Miner Rd. kampas) Highland Heights priemiestyje.

St. Clair Savings, įsteigta 1916 m., visą laiką pasižymi pastoviu ir užtikrintu augimu. 1964 m. įstaigos turtas pasiekė 60 mil. dol.

Naujieji skyriai pasižymi ne tik moderniška išore ir vidaus įrengimais, bet kartu atsižvelgiama į visus patogumus, reikalingus tinkamam klientų patogumui.

St. Clair Savings prezidentas Paul J. Schneller pažymi, kad bankinė įstaiga kuriasi ir auga kartu su apylinkės plėtimosi ir augimo eiga, nes toji institucija yra suinteresuota ne tik savo, bet ir apylinkės gyventojų gerove.

MELIORAVIMAS — SKAUDZIAUSIA LIETUVOS ŽEMDIRBYSTĖS VIETA

(E) Okup. Lietuvos ūkio varovai žiemai prasidėjus, skelbia savo pageidavimus, nurodo į tamsiąsias bolševikinio ūkininkavimo puses bei įvairius trūkumus. Vilniaus "Tiesa" vedamajame (1964 m. gruodžio 20, nr. 297) pakartoja Lietuvos kolchozininkų pageidavimus. Jie tokie: reikia daugiau traktorių, mašinų, reikia daugiau mineralinių trąšų, stambesnio statybų masto, dirvų sausinimo.

Melioravimas, pagal partinį dienraštį, tai pati skaudžiausia vieta Lietuvos žemdirbystėje. Aiškinama, kad nusausinti laukai — tai

garantuotas pastovus derlius. Dėl trąšų — pasirodo, dar daug atveju, kai jos laikomos neūkiškai, jas išlyja, sunaikina purvas. Kitaip tariant, jos netinkamai naudojamos. Sunkumų dar tiek daug, kad jų neįmanoma išskaičiuoti ir ilgame laikraščio straipsnyje.

LIETUVĖS MENININKĖS ITALŲ PARODOJE

(E) Nuo 1964 m. gruodžio mėn. pradžios Romoje, Condotti galerijoje veikė tarptautinė paroda "Kalėdos pasauliui". Šioje parodoje su Kalėdų mintis išreiškiančiais paveikslais dalyvavo ir dvi lietuviškos menininkės — Sofija Pacevičienė ir Irena Pacevičiūtė. Paroda uždaryta šių metų sausio 5 d.

COLONIAL FLOWER SHOPPE GĖLĖS KIEKVIENAI PROGAI

Conveniently located one block from Jakubs & Son Funeral Home.

Ivanhoe 6-5055 890 East 185 St.
Cleveland, Ohio 44119

Naturally SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

CHICAGOS SATYROS TEATRAS

ANTRAS KAIMAS

Sausio 16 dieną, šeštadienį, 7:30 val. vak.

Šv. Jurgio parapijos salėje, Clevelande.

Po vaidinimo orkestro muzika, šokiai, bufetas.

Rengia Putnamo Senelių Namų Statybai Remti Komitetas

Bilietų kaina \$3.00, \$2.50, \$1.50. Gaunami Dirvoje.

Patrijoje ir pas V. Rociūną.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Prof. Eretas New Yorke skaitys paskaitą "Artarptautinis komunizmas suirs". Paskaita įvyks sausio 9 d., 4 val. p. p. Apieškimą parapijos salėje. Visi lietuviai kviečiami atsilankyti.

• Konstantinas Rūkas ir jo duktė Nijolė, iš Hartfordo, Conn., susilaukė gražiausios Kalėdų dovanos — po 23 metų persiskyrimo į Ameriką atvyko jo žmona Stefanija Rūkienė. 1941 m. ji buvo enkavedistų suimta Kaune ir išvežta į Sibirą. Tėvui su dukra pavyko tos nelaimės išvengti pasislėpus uošvijoje.

St. Rūkienėi atsiskyrus, duktė Nijolė buvo 3 m. amžiaus. Dabar ji studijuoja Arizonos universitete ir ruošiasi daktoratui.

K. Rūkui teko padėti daug pastangų, kad išgavus leidimą žmonai atvykti

į JAV. Tai viena iš nedaugelio laimingų šeimų, kurių susijungimas po daugelio metų palieka praeitin trėmimų ir kančių pėdsakus Sibire.

• Vytėnis Vasyliūnas duoda vargonų koncertą sausio 7 d., 12:15 val. Bostone Kresge Auditorijoje. Vytėnis Vasyliūnas šį koncertą skiria studentijai ir savo kolegoms. Jis išpildys Toccata, Adagio ir Fuga J. S. Bacho, Cantabile Cesar ir Trio Sonata Hugo Distler.

BENDROS KŪČIOS PARYŽIUJE

(E) Kaip ir kiekvienais metais, Prancūzijos Liet. Bendruomenės Krašto Valdyba gruodžio mėn. 24 d. Paryžiuje buvo surengusi bendras lietuviškas Kūčias. Jose dalyvavo gražus būrys Paryžiaus lietuvių.

Konstantinas Rūkas su dukterimi Nijole New Yorko aerodrome džiaugiasi sulaukę išleistą iš Lietuvos Stefaniją Rūkienę, buvusią Sibiro tremtinę.

Margučio leidėjai

LILIJAI VANAGAITIENEI

ir

redaktoriui

ALGIMANTUI MACKUI

tragiškai žuvus, jų artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirvos Redakcija

ALGIMANTUI MACKUI

žuvus automobilio nelaimėj, kolegei DALIAI MACKUVIENEI reiškiamo gilią užuojautą

Santaros šviesos Federacija
New Yorko Skyrius

EDVARDUI GEDGAUDUI

mirus, žmonai MARTAI, dukteriai MIRGAI ir sūnams MINDAUGUI, KESTUČIUI ir VIKINTUI su šeimomis gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Aldona ir Vincas Juodvalkiai
Stefa ir Vytautas Gedgaudai

Vanagaitienės ir Mackaus laidotuvės

Margučio veikla tęsiama toliau

Praeitą šeštadienį, sausio 2 d. Chicago šv. Kazimiero kapinėse, milžiniškos žmonių minios palydėti, buvo palaidota Margučio radijo programos vedėja ir to paties vardo žurnalo leidėja Lilija Vanagaitienė bei pranešėjas ir redaktorius, poetas Algimantas Mackus. Kaip Dirvoje jau buvo pranešta, žuvo jie kartu važiuodami po radijo programos transliacijos iš radijo stoties į miestą pirmadienį, gruodžio 28 d., 7 val. 6 min. vakaro. Tuo laiku, esant nepaprastai blogam orui ir matomumui, ponios Vanagaitienės vairuojamas automobilis susidūrė su į ne savo kelio pusę pasukusiu iš priekio atvažiuojančiu automobiliu. Kadangi toje vietoje greičio riba yra 45 m. p. v., galima lengvai įsivaizduoti susidūrimo smarkumą. Lilija Vanagaitienė buvo užmušta vietoje, Algimantas Mackus dar su gyvybės žymėmis, bet be sąmonės, dar buvo nugabentas į ligoninę, kurioje 9 val. buvo paskelbtas mirusiu. Kito automobilio vairuotoja buvo sunkiai sužeista, tačiau liko gyva. Policijos ji kaltinama nužudymu per neatsargumą (reckless homicide), teismo organų nutarimas tuo reikalu atidėtas iki vasario 9 d.

Pasklidus žiniai apie tą baisią nelaimę, žinomo visuomenininko inž. Valdo Adamkavičiaus iniciatyva buvo sušauktas pasitarimas laidotuvių ir Margučio veiklos tolimesnės tautos reikalais. Pasitarime dalyvavo dr. S. Biežis, adv. A. Lapinskas, bankininkas Kazanauskas, visuomenininkai inž. J. Jurkūnas, A. Kalvaitis, T. Blinstrubas, R. Mieželis, inž. E. Bartkus ir V. Vijeikis.

Mirusiųjų palaikai buvo pašarvoti Mažeikos - Evans laidojimo institucijos atski-

• Vitolis Bartys, praėjusiais metais įsigijo Fairleigh Dickinson universitete inžinieriaus laipsnį, specializuodamasis elektronikoje.

Gimęs 1938 metais Kuršėnuose, jis 1949 metais su tėvais ir seserimis atvyko į Ameriką ir pastoviai apsigyveno Elizabethe. Jo tėvas Kazys eilę metų darbuojasi Lietuvių Bendruomenėje, o motina Adelė nepailstamai veikia su Elizabethe skautėmis.

Baigęs mokslą, Vitolis susižiedavo su Audrone Senkute iš New Yorko, kuri šiuo metu studijuoja universitete Europos istoriją, siekdama magistrės laipsnio. V. Bartys pradėjo dirbti Western Union bendrovėje New Yorke. Šia proga linkime naujam inžinieriui sėkmės darbe, o sukūrus lietuvišką šeimą, nenuolti nuo lietuviškos veiklos ir savo tautiečių.

rose koplyčiose. Sausio 1 d. su jais atsisveikino plačioji Chicago visuomenė. Prie Vanagaitienės atdaro karsito kalbėjo ponios O. Biežienė ir M. Gugienė, A. Kalvaitis, J. Jurkūnas, A. Lapinskas ir generalinis konsulas Dr. P. Daužvardis. Giedojo solistas J. Vaznelis, A. Kučiūno palydimas. Prie uždaro Mackaus karsito atsisveikinimo žodžius tarė PLB pirmininkas J. J. Bachunas, A. Lapinskas, R. Mieželis, J. Blekaitis, dr. M. Gimbutienė, T. Antanaitis, K. Bradūnas, M. Katiliškis, dr. J. Valaitis ir buvęs perskaitytas dr. Kosto Ostrausko laiškas.

Sausio 2 d. L. Vanagaitienės palaikai buvo nugabenti į Marquette Park bažnyčią. Tuo tarpu paskutinį atsisveikinimo žodį Mackui tarė dr. Vytautas Kavolis. Po to įvyko paskutinioji kelionė į šv. Kazimiero kapus. Procesijoje dalyvavo apie 400 automobilių. Lili-

ja Vanagaitienė buvo palaidota šalia savo vyro, kompozitoriaus ir Margučio "imperijos" steigėjo Antano Vanagaičio. Algimantas Mackus — šalia savo tėvo.

Valdo Adamkavičiaus pastangomis Margučio radijo programa nenutrūko nė vienai dienai. Tolimesnį programos likimą Lilijos Vanagaitienės sesuo Verna Olienė atidavė specialiai patikėtinių komisijai, į kurią šalia jos įeis dar J. J. Bachunas, V. Adamkavičius ir dar trys asmenys, kurių sutikimas šias eilutes rašant dar nebuvo gautas.

Margučio žurnalo likimas šiuo tarpu dar nebuvo žinomas. Vladas Vijeikis, kuris iki šiol žurnalą spausdino, savo lėšomis nutarė išleisti Vanagaitienės ir Mackaus prisiminimo bei pagerbimo numerį, kuris bus išsiuntinetas visiems ligšioliniams žurnalo skaitytojams.

(vm)

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŽINIOS

• Edvardas Gedgaudas, apie 65 metų amžiaus, gruodžio 29 d. mirė Los Angeles mieste, gruodžio 31 d. palaidotas Kalvarijos kapuose. Lietuvoje Edvardas Gedgaudas buvo kurį laiką Pavenčio cukraus fabriko vyriausiu buhalteriu. Dirbo ir Panevėžio cukraus fabrike. Kalifornijoje gyvendamas tarnavo vienoje miesto įstaigoje. Nuo lapkričio mėnesio sirgo. Liko žmona Marta, duktė Mirga Pažemienė, sūnūs Mindaugas, Kęstutis ir Vikintas su šeimomis.

• Aleksandras Siliūnas su žmona iš Chicago atvykę Kalėdų šventės praleido Kalifornijoje dukters Nijolės ir jos vyro Liūto Griniaus šeimoje, Arlington, Calif. Naujus metus sutikę su losangeliečiais Tautiniuose namuose, p. Siliūnai skris atgal į Chicago. A. Siliūnas yra veiklus Tautinės Sąjungos ir Korp Neo-Lithuania narys.

• Žurnalistų Sąjungos Los Angeles skyriaus valdybon išrinkti: Andrius Mironas, Alfąs Latvėnas ir Liudas Balvočius. Revizijos komisijon — Valerija Irlkienė ir Vladas Gilyas.

• Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 75 kuopos valdybon 1965 metams išrinkti: pirm. Alena Devenienė, vicepirm. Kazys Januta, sekr. Adelė Nausiedienė, finansų sekretorium Alfąs Latvėnas, išdininku Feliksas Collins, izdo globėjomis Marijona Aftukienė ir Isabelė Simokienė, organizatoriais Petras Žilinskas ir

Juozas Gedmintas, daktaras kvotėjas — Dr. W. J. Grasska.

• Kredito kooperatyvo narių metinis susirinkimas įvyks Tautiniuose namuose sausio 31 d. Šios gana gerai augančios lietuvių finansinės įstaigos (Lithuanian Credit Union) raštinė veikia Tautiniuose namuose šeštadieniais nuo 10 val. iki 12 val. ir sekmadieniais nuo 12 val. iki 1:30. Šeštadieniais biznio reikalus tvarko ir interesantams patarnauja Bruno Gediminas, o sekmadieniais Alfąs Latvėnas.

• Jūrų skautai metinį balių Tautiniuose namuose rengia sausio 30 d.

• Skautai akademikai gruodžio sekmadieniais šv. Kazimiero parapijos kieme bei salėje buvo įrengę žurnalų reklamos stalus, kviesdami publiką spaudą prenumeruoti. Užsisakančių buvo nemažai, vėjus neblogo pavyko.

• Osvaldo Žadvydžio sumanymu pereitą vasarą Los Angeles mieste įsteigtas šaulių būrys turi nemažai narių.

• Balfo Los Angeles skyriaus narių susirinkimas kviečiamas sausio 17 d., 12 val. šv. Kazimiero parapijos salėje. Praeitų metų pabaigoje Balfo vėjus buvo sėkmingas. Surinkta tūkstantis su viršum aukų bei surengtas vakaras davė pelno daugiau kaip 600 dolerių. Balfo vakaro programą atliko Dramos Sambūris, suvaidindamas Dalilos Mackialienės paruoštą vie-

AUKOS DIRVAI

V. Kasnūnas, Chicago 1,00
X.Y., Chicago 3,00
H. Janužys, Morgan Hill 2,00
P. Kovelis, Hamilton 2,00
J. Juška, Warren 2,00
J. Cijunskas, Cleveland 2,00
J. Dalbokas, Chicago 1,00
V. Gudaitis, Chicago 5,00
E. Manomaitis, W. Roxbury 4,00
E. Kalvaitis, Chicago 4,00
S. Radzys, Chicago 1,00
J. Vasilauskas, Dorchester 14,00
M. Vansauskas, Lyons 4,00
J. Daukša, Chicago 5,00
J. Aukštikalnis, Brooklyn .. 2,00
Br. Pročienė, Cleveland .. 5,00
L. Ramančionis, Brooklyn .. 1,00

• Kiekvienas lietuvis, kam rūpi tautiniai reikalai, atliks pirmiausia sau pačiam naudingą darbą, jeigu pasidarys Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariu, nes gaus gerą ir patikimą apdraudą, o dalyvaudamas didžiausios lietuvių fraternalinės organizacijos veikime, padidins lietuvių organizuotą pajėgą. Pasikalbėkit su SLA organizatorium. O daugiau apie SLA žinių gausit, jeigu parašysit: Lithuanian Alliance of America, 307 West 30th Street, New York, N. Y. 10001.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• Margutis — gruodžio mėn. žurnale Vinco Trumpos originaliai žvelgiama į Simono Daukanto vaidmenį Lietuvos istorijos perspektyvoje, pristatomas retai mūsų spaudoje pasirodęs poetas H. Radauskas, kurio naujas poezijos rinkinys žada pasirodyti 1965 m.

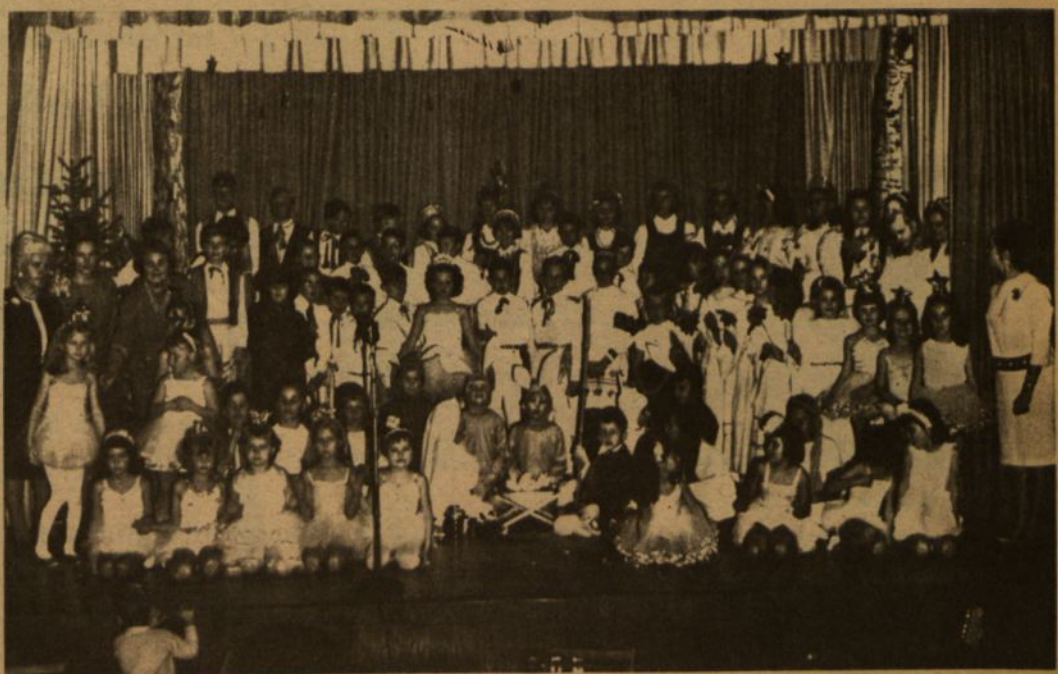
K. Ostrauskas pristato garsų Šekspyro dramaturgą Ch. Marlovę, o iliustracinę dalį puošia Australijoje gyvenančio ir iškilusio dail. V. Rato paveikslų reprodukcijos.

Apžvalgoje aptariamas Donelaitis scenoje (A. Rūkas) ir Kezys. S. J. su žūkaite fotografinio bei dailės darbu parodu proga, gi J. Valaitis iškelia gan originaliu minčių artėjančių Vasario 16 minėjimų ruošimo proga.

no veiksmo linksma vaizdelį "Vieno pono gimtadienis".

• "Rūtos be darželių", Anatolijaus Kairio parašytą trijų veiksmų komedija, Los Angeles Dramos Sambūrio vaidintojai suvaidins sausio 24 d. šv. Kazimiero parapijos salėje Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 75 kuopos metiniame parengime. Režisuoja Dalila Mackialienė. Dekoracija pieša Algis žaliūnas. Vaidina: Danutė Vebeliūnaitė, Irena Keselytė, Vincas Dovydaitis, Vladas Gilyas, Juozas Paplauskas, Vytautas Sulaitis.

K. J.

Los Angeles lituanistinių mokyklų Kalėdų eglutės programos išpildytojai su mokytojais.

L. Kančausko nuotrauka